

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDŽIO - APRIL 29, 2008

Vol XCIX Nr. 83

Europos Sąjunga nori įsiteikti Maskvai

ES nori įteikti dovaną naujam prezidentui Dmitrij Medvedev (k.) ir nueinančiam Vladimir Putin, nesirūpindama, į kieno rankas tą dovaną teikia. **Reuters** nuotr.

Vilnius, balandžio 28 d. (BNS) – Po Lietuvai daromu Europos Sąjungos (ES) spaudimu nevetuoti derybų su Rusija dėl naujosios strateginės partnerystės sutarties slypi noras įsiteikti besikeičiantiems Kremliaus vadovams, teigia Lietuvos diplomatas.

„ES tiesiog nori įteikti dovaną naujam prezidentui Dmitrij Medvedev ir nueinančiam Vladimir Putin, nesirūpindama, į kieno rankas tą dovaną teikia. Rusijos UR ministras Sergej Lavrov kitą savaitę atvyks į Liuksemburgą tos dovanos pasiimti“, – sakė aukštasis Užsienio reikalų ministerijos pareigūnas, norėjęs, kad jo pavardė nebūtų skelbiama.

Diplomatas dar kartą priminė Briuselio skelbiamus vieningumo principus ir tvirtino, kad Vilnius nori matyti ES kalbančią energetiniais klausimais vienu balsu, konstrukty-

viai ir remiantis jau esančiomis teisinėmis normomis. Taip pat, jo teigimu, neturi būti užmirštas išaldytų nesutarimų sprendimas. Pasak URM atstovo, Briuselyje vykusiame ES ambasadorių susitikime parengtame į Lietuvą atsiųstame esą kompromisiniame deklaracijos dėl derybų su Rusija pradžios tekste yra kelios Lietuvos nepriimtinos vietos.

Diplomatas pažymėjo, jog bendro sutarimo dėl derybų mandato paieškoms dar yra laiko – iki birželio pabaigos, kuomet Rusijoje turi įvykti ES bei Rusijos viršūnių susitikimas, kuriame tikimasi pradėti derybas, dar liko du mėnesiai. Juos Lietuva nori išnaudoti pokalbiams ES viduje ir aštrių kampų gludinimui. Kartu jis pastebėjo, kad Vilnius nėra patenkintas tokiu ES požiūriu į „jautrias ir sudėtingas problemas“.

„Dar yra laiko, mes norime derybų, tačiau jei bus einama tokiu principu, mes nesitrauksim nė per centimetrą. Mes esame maža, bet vis dėlto ES šalis“, – sakė URM pareigūnas.

Lietuvai taip pat kliūva, kokiu tonu ES kalba su „naujos kokybės santykių“ siekiančia Rusija ir kitomis posovietinėmis – ypač Pietų Kaukazo – šalimis. „Tai yra dvigubi standartai, vadinamoji 'Russia first' (pirmiausia Rusija) politika, visiškai negalvojant apie tarptautinių įsipareigojimų vykdymą, t.y. kaip juos vykdo Kremlius“, – pastebi Lietuvos atstovas.

ES valstybės narės bandė surasti kelius įtikinti Lietuvą atsiimti savo prieštaravimus pradėti ES ir Rusijos derybas dėl bendradarbiavimo sutarties.

Pasak naujienų agentūros „Reuters“, susitarti, nepaisant visų dedamų pastangų, nepavyksta dėl to, kad Lietuva siekia, jog suteikiant Europos Komisijai mandatą pradėti derybas su Rusija, būtų suteiktos garantijos dėl energetinių išteklių tiekimo bei Rusijos veiksmų sprendžiant išaldytus konfliktus buvusiose sovietinėse respublikose.

Netrukus Liuksemburge įvyks ES užsienio reikalų ministrų susitikimas, kuriame tikimasi susitarti dėl bendro derybų mandato rengiant Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą su Rusija. Susitarime turėtų būti aptariama daugelis bendradarbiavimo sričių, įskaitant ypač svarbų Rusijos energetinių išteklių tiekimą Europai.

V. Adamkui įteiktos Lietuvos olimpinės akademijos akademiko regalias.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Prezidentas tapo olimpinio akademiku

Vilnius, balandžio 25 d. (BNS) – Prezidentui Valdui Adamkui suteiktas Lietuvos olimpinės akademijos akademiko vardas. Garbingas vardas suteiktas už ilgametį ir aktyvų dalyvavimą olimpiniam sąjūdyje, jo idėjų skleidimą.

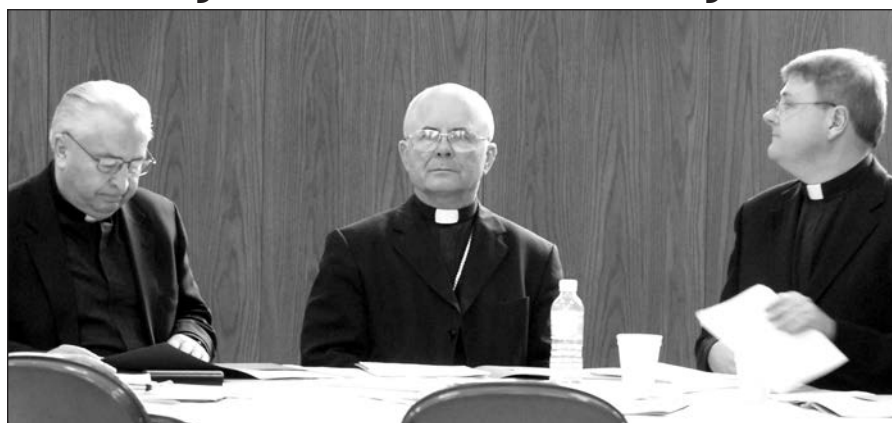
Anot prezidento, sportas padėjo išlaikyti ir puoselėti lietuvių toli nuo gimtosios žemės, jis skatina atsiverti kitų tautų ir kultūrų pažinimui. Gyvendamas JAV, V. Adamkus buvo aktyvus sporto renginių dalyvis ir organizatorius. 1948 m. Vokietijoje įvykusioje Pavergtųjų tautų olimpiadoje lengvosios atletikos rungtyse jis laimėjo 2 aukso ir 2 sidabro medalius. 1951 m. jis įsteigė JAV lietuvių akademinį sporto klubą „Lituanica“.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Dar kartą apie šienligę (p. 2)
- Kokių pokyčių tikėtis santykiuose su Rusija? (p. 3)
- Apie šių metų Lietuvių sielovados konferenciją (p. 1, 4-5)
- „Tarnas ne didesnis už šeimininką!“ (p. 5)
- Iš Lietuvos Vyčių veiklos (p. 8)
- Kandidatai į LF tarybą. N. Udrys (p. 8)
- Juozapėlis (16) (p. 9)

Valiutų santykis
1 USD — 2.20 LT
1 EUR — 3.45 LT

Šiųmetinės sielovados konferencijos šūkis – aktyvi veikla ir atsakomybė

Konferencijos dalyviai (iš kairės): kunigas C. Garbasz, arkivyskupas S. Tamkevičius, SJ, ir prelatas E. Putrimas. **Jono Kuprio** nuotr.

Dalia Cidzikaitė

Š.m. balandžio 25–26 dienomis Lietuvos Vyskupų konferencijos delegatūra ir Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija surengė antrąją Lietuvių sielovados konferenciją, kuri šiais metais įvyko seselių Kazimieriečių namuose, Čikagoje. Konferenciją savo apsilankymu pagerbė

Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ, JAV Vyskupų konferencijos pirmininkas, Čikagos arkivyskupijos kardinolas Francis George, Čikagos arkivyskupijos vyskupą Garcia-Siller atstovavo kun. Casimir Garbacz, sveikinimo žodžius tarė: savo ir Lietuvos Respublikos ambasadoriaus **Nukelta į 4 psl.**

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-28-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

JAV PREZIDENTO RINKIMAI: KOKIŲ POKYČIŲ TIKĖTIS SANTYKIUOSE SU RUSIJA?

Senatorius John McCain pavadinno Rusijos prezidentą Vladimir Putin kerštingu ir paragino, kad Rusija apskritai būtų pašalinta iš G8 forumo. Senatorė Hillary Clinton pridūrė, kad V. Putin neturi sielos. Iš kandidatų į JAV prezidento postą tik Barack Obama apie Rusiją beveik iš viso nekalbėjo.

Nors JAV santykiai su Rusija toli gražu nebuvo pagrindinis diskusijų objektas pirminių JAV prezidento rinkimų kampanijoje, atrodo, kad tarp kandidatų kovoti lapkričio mėnesį vyksiančiuose visuotiniuose rinkimuose dėl teisės įžengti į Baltuosius rūmus egzistuoja nemenki nuomonių skirtumai. Tiek J. McCain, tiek B. Obama politikos patarėjai itin kritikavo Maskvos žengimą atgal įgyvendinant demokratines normas ir peikė vis aršesniū kišimasi į kadaise sovietinių satelitų, o dabar nepriklausomų suverenių valstybių vidaus reikalus.

Tačiau, nors kritika dažniausiai skamba vienodai, kandidatai ganėtinai skirtingai žvelgia į tolimesnius JAV ir Rusijos santykius, tarp jų ir į tolimesnę NATO plėtrą bei priešraketinės gynybos sistemą.

J. McCain Rusijos politikos reikalais patarinėja Stephen Biegun, kuris pagal išsilavinimą yra Rusijos reikalų žinovas. Ilgą laiką jis dirbo JAV Kongreso patarėju, o nuo 2001 iki 2003 metų buvo JAV Nacionalinės saugumo tarybos vykdančiasis sekretorius. Jis kritikuoja dabartinio prezidento George W. Bush politiką Rusijos atžvilgiu. „Valstybėms labai sunku ilgą laiką išlaikyti aukštą bendradarbiavimo lygį, kuris remiasi vien oportunistiniu bendrų interesų suvokimu. Reikia kažko daugiau“ – teigia S. Biegun.

Kaip ir dauguma konservatorių, sunerimęs dėl jo nuomone, žlugusios G. W. Bush nuolaidžiavimo Rusijai politikos, S. Biegun ragina energingiau priešintis Rusijos siekiams įtraukti Senąjį žemyną į tai, ką jis vadiną „labai niūria Europos politikos era, iš kurios JAV bus pašalinta amžiams“.

J. McCain, nepaisydamas Rusijos įnirtingo pasipriešinimo, remia Baltųjų rūmų planus Vidurio Europoje įkurdinti priešraketinės gynybos skydą. S. Biegun teigia, kad atsisakymas tą padaryti demoralizuos Amerikos sąjungininkus Europoje.

B. Obama oficialiai teigė, kad priešraketinės gynybos sistema Vidurio Europoje turi būti įkurdinta tik tuomet, jei ji gebės veiksmingai apsaugoti Ameriką bei jos sąjungininkes ir jei tik sistema iš tikro veiks. Praėjusiais metais jis apkaltino G. W. Bush pernelyg išpučiant skydo galimybes ir skatinant jo įkurdinimą vien tik dėl politinių motyvų.

B. Obama Rusijos klausimais patarinėja vienas iš įtakingiausių žinovų, Stanford University profesorius Michael McFaul. B. Obama jis vadina politiku, kuris aktyviai išitrauks į tarptautinę politiką ir, priešingai nei J. McCain, nesilaikys užsisklendimo nuostatų. Priminsime, kad J. McCain pareiškė nesileisiantis į jokias derybas su JAV atskirtomis valstybėmis – tokiomis kaip Šiaurės Korėja ar Iranas.

„Apie ginklų prekybos kontrolę

reikia galvoti kaip apie derybas rinkoje. Kai jūs pas ką nors einate pirkti namo, kad jį įsigytumėte, jūs nebūtinai turite turėti tokias pat vertybes kaip ir pardavėjas. Tad kodėl gi mes negalime vadovautis šiuo principu ir užsienio politikoje?“ – klausia M. McFaul.

Tuo tarpu H. Clinton ilgą laiką atsisakinėjo duoti bet kokį interviu „Moscow Times“ ir, atrodo, nesirengė kalbėti apie savo prioritetus santykiuose su Rusija. Tačiau H. Clinton kampanijoje jai nacionalinio saugumo klausimais patarinėjantis Lee Feinstein, kalbėdamas apie priešraketinę gynybą, atkartoją B. Obama stovyklos laikyseną. „Bush administracijos politika, kurią galima nusakyti žodžiais ‘pirk prieš išbandęs’, priešraketinio gynybos skydo atveju nepadedą padidinti nei mūsų, nei mūsų sąjungininkų saugumo“ – teigė L. Feinstein.

Kalbėdami apie NATO plėtrą, kandidatai išsakė labai panašias nuomones. Visi 3 palaikė nuomonę, kad Gruzijai bei Ukrainai turi būti suteiktas narystės veiksmų planas, kuris yra pirmas žingsnis įsilieti į NATO struktūras. Visi kandidatai išreiškė savo nepasitenkinimą Prancūzijos bei Vokietijos pozicija, kuri per Bukareštą vykusį sąjungos viršūnių susitikimą užtvėrė narystės veiksmų plano suteikimą šioms dviem sovietinėms valstybėms, siekiančios kuo greičiau tapti euroatlantinės bendrijos narėmis.

Tiesa, M. McFaul ir S. Biegun nesutarė, kokios pozicijos JAV turi laikytis Rusijos atžvilgiu NATO tęsiant savo plėtrą į Rytus. M. McFaul ilgą laiką pasisakė už Rusijos pakvietimą prisijungti prie NATO. Esą taip būtų išspręsti esminiai ginčai. A. Biegun tokiai pozicijai nepritaria.

Tačiau abu patarėjai sutinka, kad G. W. Bush politika Rusijos atžvilgiu patyrė visišką pralaimėjimą, nes nesugebėjo pagerinti padėties nei žmogaus teisių srityje, nei energetiniame saugume. Pagrindinė Baltųjų rūmų klaida – bandymas priversti Rusiją sutikti su visomis JAV bei Europos pastangomis.

Verta pastebėti ir tai, kad Kremlius itin menkai domisi JAV prezidento rinkimais. Tuo tarpu Washington, DC tiek Rusijos Dūmos, tiek prezidento rinkimus stebėjo itin atidžiai. H. Clinton, kalbėdama apie Rusijos prezidento rinkimus, buvo pareiškus, kad jie simbolizuoja milžinišką Rusijos atsitraukimą nuo demokratijos.

Rusijos ambasadorius prie NATO Dmitrij Rogozin labai abejoja, kad greitai laiku įmanomas Rusijos bei JAV suartėjimas. „Viskas, ką aš galiu pasakyti, yra tai, kad mes nelaukiame nė vieno iš kandidatų pergalės, jog galėtume radikaliai pagerinti dvišalius santykius“ – kalbėdamas apie JAV prezidento rinkimus teigė D. Rogozin. Jis pareiškė, kad iš visų trijų kandidatų jis mažiausiai žino apie B. Obama, tačiau išreiškė gilų susirūpinimą dėl to, jog į savo užsienio politikos patarėjų komandą pirmuoju juodaodžiu JAV prezidentu pretenduojantis tapti politikas paskvietė aršų Rusijos kritiką bei aktyviai Šaltajame kare dalyvavusį Zbigniew Brzezinski.

Balsas.lt

Apie Obama pažintis su teroristais

ALEKSAS VITKUS

Kai praėjusį trečiadienį, balandžio 16 d., tarp abiejų demokratų kandidatų į prezidentus debato metu Barack Obama moderatoriui Williams Ayers, vieną iš pagrindinių garsios, beveik prieš keturiasdešimt metų įkurtos terorizmo organizacijos „Weather Underground“ steigėjų, Obama tik nekaltai paminėjo, kad jis Ayers pažįsta tik kaip kaimyną ir žino, jog jis dabar dirba University of Illinois. Taip trumpai tą įvykį paminėjo „Chicago Tribune“ komentatorius Clarence Page praėjusio sekmadienio laidoje, dar visai aiškindamas, kad Ayers jau daugiau kaip dvidešimt metų yra pavyzdingas, be priekaištų pilietis.

Išgirdusi apie Ayers mėtytas bombas, progos to nepakomentavus nepraleido Hillary Clinton, atsargiai sakydama: „Aš žinojau, kad buvo mėtomos bombos, ir buvo žmonių aukų.“ Ir po to dar įmantriai pridėjo – „žinau, kad sen. Obama yra geras vyras ir aš jį gerbiu, bet taip pat manau, kad ši nauja kritika jam turėtų labai praversti respublikonams“.

Tos pačios laidos ir net tame pačiame komentaru puslapyje kitas komentatorius Clarence Page į tokį Obama pasisakymą dėl Ayers veiklos atsiliepė daug kritiškiau. Įdomu, kad abu, Clarence Page ir Steve Chapman, yra gerai žinomi „Chicago Tribune“ vedamųjų tarybos nariai, ir kaip jų nuomonės čia išsiskyrė. Nesinorėtų tikėti, kad tai įvyko dėl to, kad abu komentatoriai priklauso skirtingoms rasėms.

Pagal Chapman, liberalų nuomone, kraštutinumai ginant socialinį teisingumą nėra joks nusikaltimas, todėl, kai garsus Amerikos liaudies dainininkas Pete Seeger iš prezidento Clinton gavo meno medalį, niekas jam neprikaišiojo už jo nuolatinį Stalino garbinimą ir priklausymą komunistų partijai. Toks Clinton abejingumas dvelkė dvigubu taisyklių taikymu, kurio sąžiningi liberalai turėtų vengti. Pagal tokį mąstymą ir Obama būtų liberalas, kurio Page nenorėjo pavadinti sąžiningu. Kodėl? Chapman taip dėsto: „Man nesvarbu, jei Obama savo švarko atlape atsisako įsisegti Amerikos vėliavėlės smeigtuką. Aš galiu nepastebėti jo žmonos patriotizmo stygiaus. Aš net gyniau jo bendradarbiavimą su buvusiu jo pastoriumi. Bet toks jo abejingas ir nerūpestingas bendravimas su neatgailaujančiu buvusiu teroristu turėtų suneraminti bet ką, kuris brangina vertybes, apie kurias Obama taip dažnai kalba.“ Debato metu Obama dėl to gynėsi šitaip: „Ayers gyvena mano kaimynystėje, o rinkimuose jis net nepasisakė mane remias. Kai prieš 40 metų jis vykdė kažkokių bjaurių darbų, aš buvau aštuonerių metų, todėl bandyti Ayers veiksmus sutapatinti su mano filosofija, yra gryna nesąmonė.“ Toliau jis tęsė: „Mano draugas yra ir Tom Coburn, vienas konservatyviausių visoje Amerikoje respublikonų, kuris buvo pareiškęs, jog abortus atliekančius gydytojus reikėtų bausti mirties bausme! Ar tai reikėtų, kad aš turėčiau atsiprašyti ir už tokius Coburn pareiškimus?“

Tokie Obama palyginimai komentatoriaus Chapman ne tik neįtikino, jis juos net pavadino beveik apgavikiškais, taip atkirsdamas: „Ar Obama būtų draugas su aborto klinikų sprogdintoju, ir gintų jo veiksmus? Nemanau. Bet jis bičiuliauja su William Ayers, radikalios ‘Weather Underground’ grupės vadu, kuris apie 1970 metus įvykdė keletą sprogdinimų, įskaitant ir JAV Kongreso rūmus.“

Nesutinka Chapman ir su Obama pasiteisinimu, jog jis tik „pažinojęs Ayers“, ir toliau taip drožia: „Ayers ir buvo tas žmogus, kuris įvedė Obama į politiką. Jis aukoją pinigų Obama kampanijai.“ Obama bendradarbiavo su Ayers, jie kartu posėdžiavo, dirbo ir 1995 metais Ayers namuose net surengė rinkiminį susirinkimą, kuriame dalyvavo ir Ayers žmona, žinoma kaip buvusi teroristė Bernardine Dohrn, dabar profesoriaujanti Northwestern University. Keista, kaip tie buvę teroristai atranda šiltas vietas akademiniam pasauliui. Gal todėl, kad Ayers tėvas, „Commonwealth Edison“ kompanijos prezidentas, buvo ir vieno tų universitetų direktoriumi?

Nei Ayers, nei jo žmona niekada nepaneigė savo nusikaltimų. Kai po daugelio metų slapstymosi nuo teisingumo organų jie vėl iškilo į viešumą, jiems iškelta byla buvo atmesta, nes valstybės prokuratūra, rinkdama jų kaltės įrodymus, esą buvo „prasižengusi įstatymams“ nelegaliai klausydama jų telefono pokalbių. Ayers niekada nesigynė esąs nekaltas. Priešingai, dar 2001 metais jis pareiškė: „Aš negailiu mėtęs bombas. Reikėjo jų daugiau numesti.“ Jo žmona savo teroristinę veiklą bandė pateisinti ją vadindama tik „paprastu simboliniu pasipriešinimu“, į ką Chapman taip atkerta: „Juk ji atsisakė teisme liudyti apie ginkluoto banko autovežimio užpuolimą ir už tai buvo atsidūrusi kalėjime. Simbolinis pasipriešinimas? Tame autovežimio užpuolime žuvo du policininkai.“

Visa tai yra dokumentuota, ir Obama negali to nežinoti. Vis dėlto jis nerado reikalo nutraukti santykius su Ayers šeima. Sunku įsivaizduoti, kaip Obama reaguotų, jei pvz., kas nors išaiškintų, kad John McCain yra buvęs juoduosius amerikiečius terorizavusios Klu Klux Klan organizacijos narys.

Tokia Obama laikysena atskleidžia keistą jo moralės sampratą, pateisinančią teroristus, jei jie yra arba kairiųjų pažiūrų, arba gal todėl, kad jie daugiau bombų jau nebemėto? Baigdamas Chapman teisingai priimena seną posakį: „Pasakyk kas tavo draugai, ir aš pasakysiu kas tu esi.“

Šiųmetinės sielovados konferencijos šūkis — aktyvi veikla ir atsakomybė

Atkelta iš 1 psl. Washington, DC Audriaus Brūzgos vardu — LR gen. konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, LR ambasadorius New York ir Jungtinėse Tautose Jonas Paslauskas, seselių Kazimieriečių vardu ses. M. Immacula, Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos pirmininkas advokatas Saulius Kuprys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė, JAV LB Krašto valdybai atstovaujanti Marija Remienė, prelatas E. Putrimas ir JAV LB Religinių reikalų tarybos pirmininkė ses. Margarita Bareikaitė.

Temos atspindėjo šiandienos rūpesčius

Jau konferencijos išvakarėse Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre surengtoje spaudos konferencijoje prel. Edmundas E. Putrimas paminėjo svarbiausią būsimos konferencijos tikslą — tai pokalbio, kuris prasidėjo praėjusiais metais Philadelphia, su parapijiečiais, atskiromis organizacijomis, asmenimis bei žiniasklaida tąsa. Konferencija skirta sielovadai stiprinti, o sielovada yra veikla, ir šiandien tos veiklos reikia imtis ne tik parapijų kunigams, bet ir parapijų taryboms bei patiems parapijiečiams. Čia, o ne Lietuvoje reikia ieškoti atsakymų į dabartines parapijų problemas, — įsitikinęs prel. Putrimas, — nes, jo teigimu, „niekas už jūros mums nepadės“.

Įžanga į sielovados programą buvo Jono Kuprio fotografijų parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, kurioje apsilankė ir arkivysk. Tamkevičius, SJ. Paroda, skirta lietuvių katalikų veiklai Amerikoje, truko tik tris dienas — nuo balandžio 25-osios iki 27-osios.

Antroji sielovados konferencijos dalis, prasidėjusi šv. Mišiomis ses. Kazimieriečių namuose, susirinkusiems pasiūlė įvairių temų: apie socialinę (karitatyvinę) veiklą kalbėjo tėvas Antanas Saulaitis, SJ; apie pašaukimą į kunigystę šiandien ir dabar savo asmenine patirtimi ir pastebėjimais dalijosi brolis Lukas Laniauskas; apie nuolatinių diakonų vaidmenį parapijoje pasakojo Mar-

quette Park lietuviškoje parapijoje dirbantis diakonas Vitas Paškauskas, jam talkino kunigas Michael Ahlstrom; pranešimą, kaip Katalikų Bažnyčia ir konkrečiai — lietuvių parapijos JAV naudoja komunikavimo priemones, skleidžiant informaciją ir evangeliją parapijiečiams ir plačiajai visuomenei, skaitė Nerijus Šmerauskas; apie parapijų archyvinės medžiagos išsaugojimo galimybes kalbėjo JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė; pranešimą apie lietuvių bažnytinio paveldo likimą bei bandymą jį išsaugoti tarpvalstybiniu lygmeniu skaitė Algis Lukas, JAV LB Amerikos lietuvių kultūrinio paveldo komiteto pirmininkas; apie Katalikų Bažnyčios kanono teisės žinovas, advokatas dr. Michael Ritty. (Su dalimi šių pranešimų bus galima susipažinti artimiausiu metu, „Draugo“ numeriuose.)

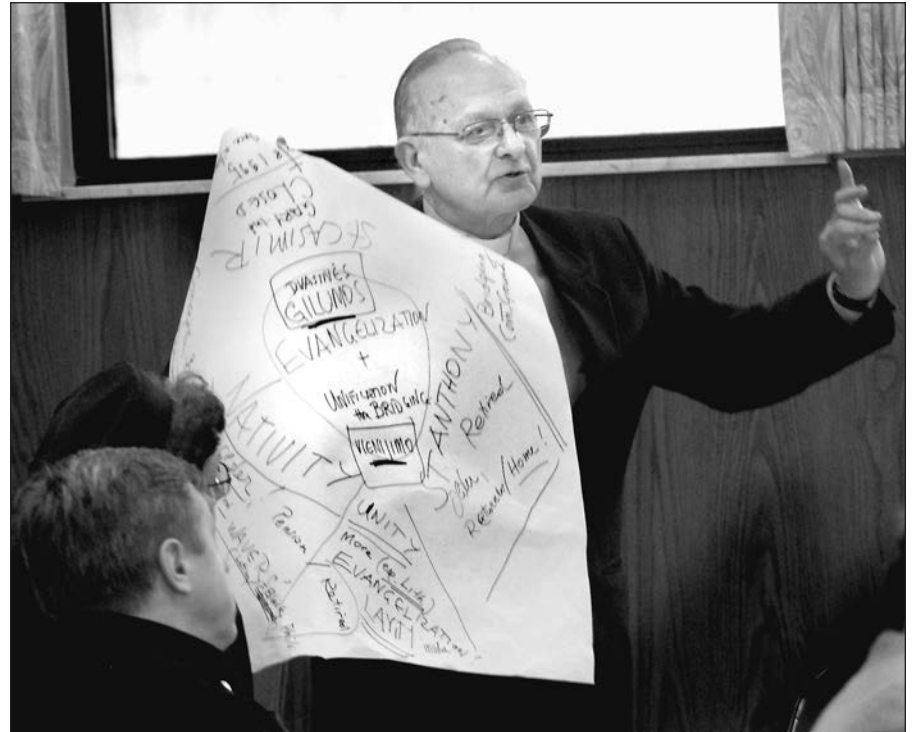
Pasidalinti mintimis bei rūpesčiais turėjo galimybę ir susirinkusieji salėje. Jiems buvo pasiūlyta padiskutuoti mažose grupėse apie svarbiausius iššūkius jų lankomose parapijose

Lietuvių sielovados konferencijoje apsilankė ir Čikagos arkivyskupijos kardinolas Francis George.

ir misijose; kviesta pagalvoti, kaip suderinti katalikiškas ir tautines vertybes sielovados plotmėje. Antroje konferencijos dalyje, pasibaigus pranešimams, pasisakyti buvo kviečiami ir atskirų parapijų atstovai.

Bene tiksliausiai lietuviškų para-

Kun. Kęstutis Trimakas dalijosi prie jo stalo sėdėjusių dalyvių mintimis.

pijų Amerikoje rūpesčius ir iššūkius nusakė pasveikinimo žodžius tarę arkivyskupas Tamkevičius, SJ ir prel. Putrimas.

misiją dabartinėje bažnyčioje mes jaučiame patys. „Jeigu visas viltis sudėsite tik į dvasios vadus, gerą kleboną ar gerą kapelioną, kurie viską išspręs, manau, kad apsiriksate ir jūsų viltys neišsipildys. Dabartinėje bažnyčioje atsakomybę turi prisiimti visi“ — sakė Tamkevičius, SJ. Juk visi esame krikščytai, visi esame sutvirtinti, visi turime misiją eiti ir skelbti evangeliją, liudyti ją savo gyvenimu. Jei pasauliečiai tai gyvai jaučia, tada galima užsitikrinti ateitį, ir tai galima padaryti, net jei ateityje dvasios vadų ir stokosime — įsitikinęs arkivyskupas. Iš savo patirties jis žino, jog tose parapijose Lietuvoje, kuriose nėra klebonų, kartais religinis lygis yra aukštesnis nei parapijose, kurios kleboną turi. Žmonės susiorganizuoja, visi prisiima atsakomybę ir padaro daugelį darbų, net tuos, kuriuos turėtų padaryti kunigas. Šiandieninėmis sąlygomis nėra kitos išeities — sakė Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininkas.

Baigdamas jis dar kartą priminė, jog gyvename labai sekuliarizuotoje visuomenėje, kuri gerai supranta pinigus, malonumus, galią ir didybę. Tokioje visuomenėje, jei nenorime būti nustumti į paribius, turime būti daugiau kaip vidutiniški. Ir to siekti, anot Tamkevičiaus, SJ, reikia visiems: ir dvasininkams, ir pasauliečiams. „Dabartiniame pasaulyje vidutinybės nieko negali padaryti. Tik tie kunigai, kurie iš savęs daugiau pareikalauja, pasiekia gerų vaisių. Panašiai ir su pasauliečiais. Nebijokite, jei reikės išlieti prakaito, jei reikės patirti sunkumų“ — sakė arkivyskupas.

Prel. Putrimas: Ar parapijos reikalingos tik lietuvių išsaugoti?

Prel. Putrimas pasidžiaugė turininga dvasine veikla išeivijoje, kuri buvo ir yra glaudžiai susijusi su lietuvių kultūros išsaugojimu. Tačiau, jo įsitikinimu, šiandien iškyla naujas uždavinys misijų ir parapijų veikloje. „Turime savęs paklausti, koks tolimesnis misijų ir parapijų kelias ir koks jų tikslas? Ar ir toliau parapijos turi kreipti dėmesį tik į lietuvių ir jos kultūros išsaugojimą? O gal

Balandžio 25 d. Čiurlionio galerijoje atidaryta Jono Kuprio fotografijų paroda, skirta JAV lietuvių katalikų veiklai.

turime surasti naują veiklos kryptį, juk parapijos išėivijoje susiduria su naujais iššūkiu naujais rūpesčiais ir uždaviniais?” — susirinkusiųjų klausė prel. Putrimas. Ne paslaptis, jog lietuviškoms parapijoms išėivijoje, taigi ir JAV, jau reikia tėvynės pagalbos: padedant išsaugoti pastatus, kultūrinės vertybes, skiriant kunigus iš Lietuvos.

Nerimą kelia ir naujųjų emigrantų pasyvumas jungtis į parapijas ir antrosios kartos tautiečiai, kurie čia yra gimę ir neranda sau vietos lietuvių bendruomenėje dėl kalbos nežinojimo ar tarpusavio susiskaldymo. Tad, pabrėžė Putrimas, turime iš naujo permąstyti savo veiklą ir uždavinius. O tas tikslas yra jau ne tik tolimesnis kultūros, kalbos, papročių ir tradicijos išsaugojimas ar socialinė rūpyba, bet ir dvasinis, sakramentinis, bažnytinis tikinčiųjų aprūpinimas. Turi rūpėti šeimų, jaunimo ir suaugusiųjų dvasinė ir sakramentinė pastoracija. Turime padėti vieni kitiems sudaryti sąlygas auginti ir branginti savo dvasinį pasaulį, formuoti krikščionišką mąstymą ir vertybes. Turime atsigrežti į sielovadinę veiklą, kurios centras yra krikščioniškos asmenybės ugdymas.

**Prelatas
Edmundas E. Putrimas**

Prelatas kiek ilgėliau sustojo ties kunigų trūkumo išėivijoje problema. „Būkime realistiški” — sakė jis. — Lietuvių parapijos čia, Amerikoje, ir kitur jau kuris laikas nesugeba aprūpinti egzistuojančių lietuviškų parapijų lietuviu kunigais. Iš 2006 m. klebonams išsiųstų klausimų ir iš

jų gautų atsakymų paaiškėjo, jog iki 2006 m. 14 JAV kunigų, iš kurių 7 yra vyresni nei 75-eri metai, aptarnavo 19 parapijų ir misijų. Tad vidutiniškai vienas kunigas aptarnavo 624 parapijiečius. Tačiau lietuvių katalikų bendruomenėse tik 3.7 bendruomenės narių yra užsiregistravę kaip parapijiečiai.”

Natūralu, kad Amerikos lietuviai atsigrežia į Lietuvą, prašydami atsiųsti lietuvių kunigą, tačiau, kaip jau minėjo ir arkivysk. Tamkevičius, Lietuvių Katalikų Bažnyčia negali parūpinti pakankamai kunigų pačioje Lietuvoje, jau nekalbant apie užsienio lietuvius. Todėl, — į susirinkusius kreipėsi prel. Putrimas, — turime ieškoti alternatyvų. Jo nuomone, vienas iš galimų sprendimų yra nuolatinių diakonų paslaugos, kurie lietuviškoje parapijoje ar misijoje eitų kunigo pareigas. Antra, yra svarbu mums pripažinti, kad ne tik kunigai, bet ir moterys vaidina svarbų vaidmenį bažnyčioje. Tai numatyta ir JAV Katalikų Bažnyčios paskelbtuose dokumentuose. Tad parapijų ir misijų ateitis priklauso nuo moters, perimančios daugiau pareigų, dirbančios drauge su kunigu ir pačia parapija.

Keliomis progomis per konferenciją prel. Putrimas priminė, jog ši sielovados konferencija yra ne apie dalyvių skaičių, bet kokybę. Tuo galima buvo įsitikinti diskusijų metu, kur mažose grupelėse buvo kalbama apie sielovados iššūkius parapijose ir misijose. Vieni spragas matė naujai atvykusių lietuvių apaštalavime ir vyresnio amžiaus parapijiečių aptarnavime, kiti kėlė aktyvesnės ir veiklesnės parapijos tarybos klausimą, tretį klausė, kodėl šioje konferencijoje nėra jaunimo organizacijų atstovaujančių žmonių. Dar vienas stalas diskutuojančiųjų skundėsi informacijos stoka ir retais, nors ir trumpais, kunigų iš Lietuvos apsilankymais, dar kiti siūlė įsteigti darželį parapijoje, kreipti didesnį dėmesį į šeimą, skirtingas kartas, bendravimą tarp parapijiečių. Visa tai prašosi ne tik kunigo aktyvumo, bet ir savanorių tarp parapijiečių, savanorių, kurie norėtų ir galėtų padėti lietuviškoms parapijoms Amerikoje išlikti. Toks iššūkis pasauliečiams buvo ne kartą išsakytas šios konferencijos metu. Ar jis sulauks atgarsio, parodys netolima ateitis.

Shenandoah lietuvių parapijos likimu domisi LR ambasadorius NY Jonas Paslauskas (centre) ir Algis Lukas (dešinėje).

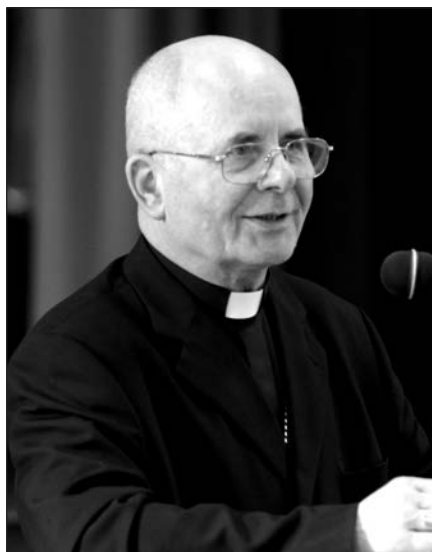
Jono Kuprio nuotr.

Lietuvių sielovados konferencijos dalyviai.

„Tarnas ne didesnis už šeiminką!”

Arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus, SJ pamokslas, sakytas 2008 m. balandžio 26 d. Lietuvių sielovados konferencijoje Čikagoje

**Arkivyskupas Sigitas
Tamkevičius, SJ**

Vakarienbutyje Jėzus, atsisveikindamas su apaštalais, kvietė juos mylėti vieni kitus ir pasilikti vienybėje su jū mokytoju. Jėzus taip pat priminė, kad pasaulis Kristaus mokiniams visuomet bus priešiškas, ir kaip nekentė Jėzaus, panašiai nekės ir jo mokinių. Kristaus mokiniams reikėsia dalintis jū Mokytojo likimu, nes „tarnas ne didesnis už šeiminką” (Jn 15, 20).

Pasaulis — tai žmonės, atmetantieji meilę, atlaidumą, tyrumą, neturtą ir besivadovaujantieji antikristine dvasia, skatinančia būti šykščiais, išpuikusiais, egoistais ir savo norų vergais. Jėzaus mokiniai pasaulio vaikams visuomet bus gyvas priekaištas dėl jū nedoro elgesio ir todėl žadins jū širdyse neapykantą. Nors Jėzus mylėjo net savo priešus, nepaisant jo gerumo, jis turėjo daug priešų, kurie jū nukryžiavo.

Mes, Kristaus mokiniai, nors ir žinome Kristaus paraginimą nebūti didesniais už savo Mokytoją Jėzų, tačiau esame pastoviai gundomi būti dideliais, nes būti mažu ir nereikšmingu gimtosios nuodėmės pažeistai mūsų prigimčiai yra nepriimtina. Ko žmogus nepadaro, siekdamas savo reikšmingumo. Berniukai, pamėgdžiodami suaugusius, rūko, mergaitės — kuo greičiau siekia būti

panašios į žurnalų viršeliuose besipuikuojančias žvaigždes, nors jū išorės žavesys dažniausiai slepia dvasinį skurdą. Subrendę žmonės, jeigu nesugeba kuo nors pasižymėti, tai bent bando atrodyti dideliais. Šis noras yra visiškai priešingas Kristaus dvasiai.

„Tarnas ne didesnis už šeiminką!” — mokė Kristus. Jo asmenyje nepamatysime net didybės šešėlio. Jis elgėsi labai natūraliai, visuomet vengdamas daryti ką nors, kad būtų giriamas. Pagydes žmogų, Jėzus net drausdavo skelbti apie stebuklingą pagijimą. Jėzus draugais rinkosi ne tautos didžiūnus, bet pačius paprasčiausius žmones. Šalia jo sukosi nusidėjėliai, vargšai ir visokių bėdų kamuojami žmonės. Su jais Jėzus bendravo, jiems rodė išskirtinį dėmesį, apdovanodamas juos savo meile.

Nors buvimas dideliais ir reikšmingais labai dažnai būna nesantaiškų ir susiskaldymų priežastimi, dabartinėje Lietuvoje tai labai akivaizdžiai matoma. Sukurta daugybė partijų, be žalos Lietuvai nieko neduodančių. Dauguma jaučiasi visais klausimais neginčijami žinovai, savo nuomonę laikydami pačia svarbiausia. Jeigu žmonės negali kitaip pasižymėti, rašo poeziją ir sudeda pasakutines santaupas, kad tik išleistų poezijos rinkinį, kurio, tikriausiai, niekas neskaitys. Labai dažnai šiandienėje Lietuvoje sutinkamas liguistas reiškiny save laikyti apsišėkimų turinčiu pranašu. Jie tariasi nuolat bendraują su Dievu ir todėl žinantys, kaip viskas turi būti tvarkoma. Jie net bažnyčios vadovams nurodinėja, kaip reikėtų tą ar kitą reikalą tvarkyti. Žmonės nelinkę prisiimti bent dalį atsakomybės už esančias negeroves, nes tai darydami jie negalėtų mėgautis savo didybe.

Jėzus kiekvieną iš mūsų kviečia būti mažutėliu, nes dangaus karalystė priklauso ne didiesiems, bet mažutėliams. Viešpaties vynuogyne daugiausia ir gražiausiai pasidarbuoja ne kažkokie genijai, bet patys kukliausi žmonės, kurie leidžia Dievui per juos veikti ir daryti nuostabius darbus.

Vaikai žaidžia mamų pagerbimo ceremonijoje Prezidentūroje.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Pagerbtos gausių šeimų mamos

Vilnius, balandžio 28 d. (ELTA) – Prezidento Valdo Adamkaus nuomone, pagarba motinoms ir į Amžinybę iškeliavusių mamų atminimas yra tos vertybės, kurios visuomet lieka gyvenimo dvasiniu pamatu ir tvirtybės šaltiniu.

„Remiantis jomis sukurti žmonių santykiai visada išlieka žmogiškai šilti ir taurūs“, – kalbėjo valstybės vadovas, sveikindamas daugiaaukštųjų šeimų mamas.

Motinos dienos proga prezidentas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanojo keturiasdešimt penkias gausių šeimų mamas.

Šalies vadovas ceremonijoje pabrėžė, kad Motinos dienos proga dėkingumo žodžiai tariami ne iš pareigos ar dėl susiklosčiusių šventės tradicijų.

V. Adamkus išreiškė įsitikinimą, kad gausios šeimos yra pati gražiausia dovana Lietuvai. Šalies vadovo teigimu, valstybė privalo užtikrinti,

kad tokios šeimos patirtų kuo mažiau rūpesčių ir problemų, kad šių šeimų tėvams ir vaikams būtų užtikrintas orus ir nepriteklių ar skurdo nevaržomas gyvenimas.

„Manau, kad tinkamai organizuota pagalba gausioms šeimoms, galimybių dirbti ir užsidirbti sudarymas yra viena svarbiausių užduočių šalies Vyriausybei ir pati geriausia investicija į visos šalies ateitį, į darnų sugyvenimą ir visuotinę gerovę“, – cituojamas V. Adamkus prezidento spaudos tarnybos pranešime.

Šalies vadovo nuomone, gausių šeimų mamos savo gyvenimu, pasiaukojimu ir atsidavimu rodo patį gražiausią žmogiškumo pavyzdį, atskleidžia Lietuvą, kuria didžiuojamės.

Prezidentas pasveikino mamas artėjančios Motinos dienos proga ir palinkėjo, kad visas motinas lydėtų nuoširdus vaikų dėmesys ir dėkingumas, o šeimas gaubtų jaukumas, šiluma ir meilė.

Kyla Lietuvos elektroninės pažangos lygis

Vilnius, balandžio 27 d. (Bernardinai.lt) – Lietuva pagal elektroninės pažangos lygį užima 38 vietą pasaulyje, Latvija įvertinta vieta aukščiau, o Estija, kaip ir pernai, išlieka 28-a. Tai paaiškėjo paskelbus kasmetinio IBM „Institute for Business Value“ ir The Economist „Intelligence Unit“ tyrimo rezultatus. Praėjusiais metais tyrimas skelbė mūsų šalį esant trimis vietomis žemiau.

„Lietuvos elektroninės pažangos lygis yra vienas sparčiausiai augusių pastaraisiais metais. Tai lėmė gera mūsų šalies teisinė bazė bei verslo imlumas naujovėms ir technologijoms“, – sako „IBM Lietuva“ vadovas Rimantas Vaitkus. Pasak jo, aukščiau pakilti Lietuvai sutrukdė nepakankamai išplėtotą technologijų infrastruktūrą, todėl pirmiausia šalis turėtų stengtis įgyvendinti plačiajuosčio interneto projektą.

Pirmojoje vietoje atsidūrė JAV, antroje – Honkongas, trečiąją vietą išsaugojo Švedija. Iš viso tyrimas įvertino 70 šalių gyventojų elektroninę pažangą.

Tyrėjai pastebi, kad vidutiniškai pasaulinis elektroninės pažangos lygis kyla, tačiau suprastėjo šalių, anksčiau tvirtai laikusių savo pozicijas, rezultatai. Ketverius metus pirmojoje vietoje buvusi Danija šiemet liko tik

ketvirta, per keturias pozicijas nusirito ir Šveicarija. Iš 10-osios į 13-ąją vietą nukrito Suomija, kurią pirmajame dešimtuose pakeitė Austrija.

Specialistai pripažįsta, kad pirmauti informacijos ir komunikacijos technologijų srityje – ištisai nelengva. Europos valstybėms, praradusioms vietas pirmajame dešimtuose, neužteko senesnių laimėjimų, o į pirmųjų gretas įsiveržusios JAV, Honkongas, Nyderlandai ir Australija vykdė strateginę politiką – gerino fiksuoto ir bevielio plačiajuosčio ryšio charakteristikas bei kūrė palankią ekonominę aplinką inovacijoms.

Pažymėtina, kad didelis atotrūkis išlieka tarp senųjų Vakarų Europos valstybių ir Rytų bei Vidurio Europos šalių. Nors visuose 6 sektoriuose mūsų šalies balas viršija regiono vidurkį, prasčiau atrodo tik Azijos ir NVS šalių pasiekimai.

Specialistai teigia, kad geriausiai Lietuvai sekasi kurti socialinę ir kultūrinę aplinką tolesniam informacijos ir komunikacijos technologijų plitimui bei pažangai. Būtent tai ir kils telėjo galutinį Lietuvos balą į 38 vietą. Iš dalies Lietuva stipri ir teisinės bazės kūrime. Labiausiai atsilikusi sritis – valstybės politika ir vizija, pagal kurią mūsų šalis yra tik 55-ojoje vietoje.

Socialdemokratai linę trauktis iš Vilniaus valdžios

Vilnius, balandžio 28 d. (ELTA) – Socialdemokratai linę trauktis iš sostinės valdančiosios koalicijos. Posėdžiavęs Lietuvos Socialdemokratų partijos Vilniaus skyriaus prezidiumas nusprendė rekomenduoti Socialdemokratų frakcijai sostinės savivaldybėje laikinai stabdyti dalyvavimą valdančiojoje koalicijoje ir konsultuotis su kitomis frakcijomis dėl naujos daugumos sudarymo.

Susidariusią padėtį dabar aptaria Socialdemokratų partijos prezidiumas. „Socialdemokratų partijos Vilniaus miesto skyriaus prezidiumas smerkia korupcijos apraiškas ir nutaria rekomenduoti LSDP Vilniaus miesto savivaldybės frakcijai sustabdyti dalyvavimą valdančiojoje koalicijoje iki artimiausio LSDP Vilniaus miesto skyriaus tarybos posėdžio“, – teigiama Vilniaus skyriaus prezidiumo rekomendacijoje.

Trijų korupcija įtariamų Vilniaus politikų – Evaldo Lementausko, Gintaro Kazako ir Audriaus Butkevičiaus – įgaliojimai partijoje buvo sustabdyti pirmadienį. E. Lementauskas

taip pat atsisakė Vilniaus vicemero pareigų.

Vienas iš partijos Tvarka ir teisingumas vadovų, Vilniaus meras Juozas Imbrasas pirmadienį nesiryžo spėti, ar po sostinę sudrebinusio korupcijos skandalo jo partijai pavyks išlaikyti daugumą su socialdemokratais ir Lenkų rinkimų akcijos atstovais.

E. Lementauskas ir G. Kazakas buvo suimti po to, kai Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnai jų namuose bei darbo vietose atliko kratas. Teigiama, kad pas E. Lementauską pareigūnai rado kelias dešimtis tūkstančių litų. A. Butkevičiui skirta kardomoji priemonė rašytinis pasižadėjimas neišvykti.

Nepatvirtintais žiniasklaidos duomenimis, šie politikai yra įtariami bandę papirkti konservatorių Vidą Urbonavičių, kad šis neprisidėtų prie interpeliacijos, kurią opozicija ketino reikšti merui J. Imbrasui. Taip pat pranešama, kad konservatorius už kyšį buvo viliojamas pereiti į neseniai susikūrusią Nepriklausomą frakciją.

Baltarusių universitetui Lietuvoje – Europos Komisijos parama

Vilnius, balandžio 28 d. (ELTA) – Dėl Baltarusijos autoritarinio režimo persekiojimo iš Minsko į Vilnių persikėlęs Europos humanitarinis universitetas (EHU) iš Europos Komisijos (EK) sulaukė milijono eurų paramos. Iš Europos demokratijos ir žmogaus teisių fondo paskirtos lėšos bus pervestos į Šiaurės ministrų tarybos steigiamą Pasitikėjimo fondą.

Už išorės santykius ir Europos kaimynystės politiką atsakinga EK narė Benita Ferrero-Valdner paragino teikti paramą ir kitus donorus. „Šiaurės ministrų taryba, steigdama EHU pasitikėjimo fondą, padeda užtikrinti, kad visų pažiūrų Baltarusijos studentai įgytų aukštąjį išsilavinimą. Didžiuojuosi, kad EK įnašas į tą fondą bus pirmasis“, – sakė komisarė.

Universitetas įsteigtas 1992 m. Minske. Tačiau 2004 m. Baltarusijos

valdžiai universitetą uždarius jis buvo priverstas persikelti į Vilnių.

Europos humanitariniame universitete lankęsis Europos Parlamento pirmininkas Hans Gert Pottering susitikime su baltarusių studentais išreiškė tvirtą paramą demokratijos siekiui Baltarusijoje, kurioje, jo paties žodžiais, yra paskutinė Europos diktatūra.

„Baltarusijos žmonės turi teisę gyventi laisvoje ir demokratinėje visuomenėje. Esu tikras, kad ateis laikas, kai Baltarusijoje išvirtins laisvė ir demokratija. Europos Parlamentas remia jus“, – Vilniuje besimokantiems baltarusių studentams sakė H. G. Pottering.

Jau ne vienerius metus teikiama EK parama iki šiol pasinaudojo daugiau nei 700 baltarusių studentų.

Naujas menininkų žvilgsnis į skirtingų tautų tapatybę

Vilnius, balandžio 28 d. (Alfa.lt) – Šį balandį ir gegužę Vilniuje vyksiančiose kūrybinėse dirbtuvėse sąjungos „Lietuvos–Vokietijos Forumas“ suburti menininkai sieks iš naujo pažvelgti į tautinių mažumų problemas, kultūrinę savimonę ir identitetą. Europos kultūrų dialogo metams skirtos projekto fotosesijose Vilniuje menininkai kurs tautinių mažumų atstovų ir jų grupių fotoportretus.

Projekto „Mes visi skirtingi, visi vienodi“ mintis projekto sumanytojams – kuratorei Rimantei Černiauskaitėi iš „Lietuvos–Vokietijos Forumo“ bei meninkams Tomui Čiučeliui ir Jovitai Ambrazaitytei kilo ilgai diskutuojant ne tik apie tautinių mažumų statusą, jų galimą ir esamą padėtį Lietuvoje, bet ir apie asmenines patirtis. Projektas didžiausią dėmesį skiria socialiniam tautinių mažumų atstovų išiliejimui į visuomenę ir pasitelkia identitetą sudaranančius ženklus, prietarus, išankstines nuos-

tatas, stereotipus kaip pagrindines tarpkultūrinį dialogą skatinančias ir iškeliančias priemones.

Pagrindinė projekto dalis – meninės „dirbtuvės“ – fotosesijos tautinėse bendrijose, kurių metu bus siekiama fotografuoti savanorius ir jų portretais atskleisti žmonių tautinio savitumo ženklus, kuriuos kiekvienas žmogus sąmoningai ar nesąmoningai siekia parodyti.

Projekto metu surinkta medžiaga bus eksponuojama parodose, kurios bus rengiamos Lietuvos, Lenkijos, Čekijos ir Vokietijos miestų viešosiose erdvėse – miesto aikštėse, skveruose, kur videoprojekcijų pagalba vaizdai bus projektuojami ant pastatų sienų. Šalia Vilniaus tautinių bendrijų atstovų portretų bus rodomi ir tekstai, padedantys aiškiau perteikti viso projekto tikslą – įtalpinti „kitoniškumo“ ženklus į kasdienės erdves, skatinti tarpkultūrinį dialogą ir ieškoti naujų to dialogo formų.

Pasaulio naujienos

JAV džiaugiasi Kinijos ketinimu derėtis su Dalai Lamos atstovu

Kinija ruošiasi užmegzti ryšius su Dalai Lamos atstovu.

Washington, balandžio 28 d. („Interfax“–BNS) – Baltieji rūmai išreiškė pasitenkinimą Kinijos pasiryžimu surengti derybas su Tibeto budistų dvasinio vadovo Dalai Lamos atstovais.

„Mes džiaugiamės pranešimais, kad Kinijos valdžia pradės dialogą su Dalai Lamos atstovais“, – pareiškė penktadienį Baltųjų rūmų atstovas Gordon Johndroe. Pasak jo, JAV valdžia „džiaugiasi girdėdama“ apie tokį Kinijos sprendimą.

Anksčiau penktadienį Kinijos oficialioji žiniasklaida, remdamasi šaltiniu Kinijos vyriausybėje, pranešė, kad artimiausiomis dienomis šalies centrinės vyriausybės žinybos pasirengusios priimti Dalai Lamos asmeninį atstovą.

„Atsižvelgdamos į tai, kad Dalai

Lama ne kartą kreipėsi dėl galimo derybų atnaujinimo, Kinijos centrinės vyriausybės atitinkamos žinybos užmegs ryšius su Dalai Lamos asmeniniu atstovu ir surengs su juo konsultacijas“, – sakoma pranešime.

Jame taip pat nurodoma, kad „centrinės vyriausybės politika Dalai Lamos atžvilgiu yra nekintama, ir durys dialogui tebėra atviros“.

Kinijos vyriausybiniams sluosniai reiškia viltį, jog „Dalai Lama ir jo šalininkai, stoję į kontaktų ir konsultacijų kelią, imsis reikiamų priemonių, kad būtų nutraukta veikla, skaldanti Kiniją, kurstanti smurtinius veiksmus ir Olimpijų žaidynių sabotажą. Šios priemonės sudarys sąlygas deryboms“, – pabrėžiama pranešime.

Iranas reikalauja, kad Baku praleistų Bušehro AE skirtą krovinį iš Rusijos

Maskva, balandžio 27 d. („Interfax“–BNS) – Teheranas pareikalavo, kad Baku praleistų per Azerbaidžano ir Irano sieną iš Rusijos vežamą krovinį, skirtą Bušehro atominėi elektrinei.

Kaip sekmadienį pranešė informacinis kanalas „Vesti“, to pareikalavo Islamo respublikos URM oficialus atstovas Mohammad Ali Hosseini. „Rusija vykdo įsipareigojimus ir stengiasi kiek įmanoma greičiau išspręsti šį klausimą“, – sakė M. A. Hosseini. – „Mes pareikalavome iš Azerbaidžano pasiuntinio Irane, kad šis krovinis kuo greičiau būtų perduotas Iranui“, – pridūrė jis.

Anksčiau Azerbaidžano užsienio reikalų ministro pavaduotojas Araz Azimov yra pareiškęs, kad Rusija privalo pateikti Azerbaidžanui visus dokumentus, susijusius su pasienio kontrolės punkte „Astara“ sulaikytu kroviniu Irane statomai AE.

„Jei Rusija nori, kad Azerbaidžanas užmerktų akis ir nepaisytų tarptautinių reikalavimų, tai to nebus. Jei visi dokumentai vietoje, kodėl Rusija negali jų pateikti?“ – sakė diplomatas. A. Azimov pabrėžė, kad krovinio sulaikymas nėra politinė akcija ir išreiškė pageidavimą, kad Rusija atsakymą duotų diplomatiniais kanalais, o ne per žiniasklaidą.

Izoliacinė įranga statomai Bušehro AE Azerbaidžano ir Irano pasienyje sulaikyta kovo 29 dieną. Anksčiau buvo pranešta, kad Azerbaidžano valstybinis muitų komitetas krovinį sulaikė todėl, kad šis neturėjo specialaus tranzito leidimo, kaip reikalauja respublikos vyriausybės nutarimai.

Tuo tarpu krovinį išsiuntusi Rusijos bendrovė „Atomstrojeksport“ tvirtina, kad visi krovinio dokumentai atitinka tarptautinius reikalavimus.

Bušehro atominė elektrinė Irane.

RUSIJA

MASKVA

Tinklalapis, kuriame buvo skelbiamas vadinamųjų rusų liaudies priešų sąrašas su jų adresais ir telefonais, interneto vartotojams Rusijoje tapo neprieinamas. Užsienyje registruotas radikalios nacionalistinės pakraipos tinklalapis Rusijoje neveikia. Žiniasklaidos duomenimis, su tinklalapio blokavimu susijusios Rusijos teisėsaugos institucijos, kurios aiškinasi, kaip internete atsirado skandalinga medžiaga ir tinklalapio registravimo aplinkybės. Generalinė prokuratūra, tikrinanti, kokiomis aplinkybėmis buvo paskelbtas „rusų liaudies priešų sąrašas“, kol kas nieko nekomentuoja. „Juodajame sąraše“ atsidūrė Maskvos Helsinkio grupės vadovė Liudmila Aleksejeva, su ekstremizmu kovojančio centro „Sova“ direktorius Aleksandr Verchovskij, „Holokausto“ fondo vadovė Ala Gerber, kiti žmogaus teisių judėjimo atstovai. Internetu buvo skelbiama visa su jais susijusi informacija: namų adresai ir telefonai, paso duomenys, mokesčių mokėtojų identifikacijos numeriai ir kita asmeninė informacija.

PENZA

Penzos apokaliptinės bendruomenės nariai gali palikti olą, kurioje jie slepiasi nuo praėjusių metų lapkričio, jau šiomis dienomis. Tai sekmadienio vakarą pareiškė šios Rusijos srities vicegubernatorius Oleg Melničenko. „Esantys oloje tebesilaiko tylėjimo įžado, tačiau iki jo priėmimo atsiskyrėlių vadovas pareiškė, kad į paviršių jie išeis pirmadienį 8 valandą“, – sakė jis. Šias žinias patvirtino ir vienas anksčiau išėjusiųjų į paviršių sektantų – Vitalij Nedogon. Drauge V. Nedogon pažymėjo, kad atsiskyrėliai gali išeiti iš olos tik po to, kai „gaus ženklą“.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Sąjunga (ES) ir Rusija netrukus galės pradėti derybas dėl naujo bendradarbiavimo susitarimo, kuris pakeis 1994 metų Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą,

pareiškė interviu agentūrai „Interfax“ ES vyriausiasis užsienio politikos koordinatorius Javier Solana. „Europos Sąjunga yra pasiekusi tvirtą konsensuą, kad derybos dėl naujo susitarimo, kuris pakeis 1994 metų Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, turi prasidėti kuo greičiau. Visiškai aišku, kad tai atitinka ir ES, ir Rusijos interesus“, – sekmadienį sakė jis. J. Solana pažymėjo, jog tam, kad būtų pradėtos derybos liko sureguliuoti tik nedaug praktinių klausimų. Pirmadienį Liuksemburge prasidės dvi dienas trukiantis ES Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos (BRIST) posėdis, kuriame Lietuva sieks, kad į dienotvarkę nebūtų įtrauktas punktas dėl mandato suteikimo pradėti ES ir Rusijos derybas naujos bendradarbiavimo sutarties klausimu.

ROMA

Balsavimas per savivaldos rinkimų antrąjį ratą baigiasi pirmadienį keliuose dideliuose Italijos miestuose, tarp jų – Romoje. Šalies sostinės mero rinkimais itin domimasi. Pergalės siekia pasitraukiančios Italijos vyriausybės kultūros ministras 54 metų Francesco Rutelli ir Gianni Alemanno, neseniai per parlamento rinkimus pergalę iškovojusio Silvio Berlusconi šalininkas. Jeigu 49 metų G. Alemanno nugalės F. Rutelli, kuris nuo 1993 iki 2001 m. jau buvo Italijos sostinės vadovas, baigsis 15 metų laikotarpis, per kurį Romos merais buvo tik kairiųjų partijų atstovai.

AZIJA

SEULAS

Šiaurės Korėjos sostinėje Pchenjane nešamą olimpinį deglą pirmadienį sveikino minios vėliavėlėmis mojuojančių žmonių, o valdžia pažadėjo savo pagrindinei geradarei Kinijai „stulbinamą“ šou be jokių protestų. Deglas savo dviejų dienų kelionę per padalytą Korėjos pusiasalį pradėjo sekmadienį. Pietų Korėjos sostinėje Seule vyko karštligiškas ir kartkartėmis smurtinis mitingas Pekinui palaikyti, kuriame dalyvavo tūkstančiai kinų studentų ir kuris papiktino daugelį sostinės gyventojų. Aplink pasaulį nešamą Pekino olimpiados deglą lydi protestai prieš žmogaus teisių padėtį Tibete ir patriotiniai kinų mitingai, per kuriuos Vakarai kritikuojami dėl Pekino juodinimo.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Air Freight
Small Packages 	Trucking

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

Iš Lietuvos Vyčių veiklos

PAVASARINIS LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS POSĖDIS

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Lietuvos Vyčių centro valdybos posėdis įvyko š. m. balandžio 12 d. Dayton, OH, Šv. Kryžiaus parapijos patalpose. Jame dalyvavo centro valdybos nariai iš Connecticut, Illinois, Indiana, Massachusetts, Michigan, Pennsylvania, New Jersey ir New York valstijų. Suvažiavimą globojo Dayton vyčių 96-oji kuopa, veikianti prie Šv. Kryžiaus parapijos.

Susirinkimo pradžioje Centro valdybos Šiluvos Mergelės Marijos fondo pirmininkas kun. Antanas Markus sukalbėjo maldą. Lietuvos Vyčių kuopos vardu pasveikino kuopos pirmininkė Anne Louise Tucker. Posėdžiui vadovavo pirmininkė Elena Nekrošienė, kuri pasveikino centro valdybos narius, vietinius ir svečius.

Archyvų komiteto vardo garbės narė Bernice Aviza pranešė, kad ALKos pastate, Putnam, Connecticut, dėl praėjusiais metais sprogsio vamzdžio patvinęs vanduo užliejo dalį Lietuvos Vyčių archyvų: finansinius dokumentus, žurnalus, knygas ir padalinio „Pagalba Lietuvai“ įvairius nuo 1991 m. siųstus medicinius dokumentus. Šiuo metu dedamos pastangos rasti asmenį, kuris galėtų surūšiuoti ir sutvarkyti turimą Lietuvos Vyčių medžiagą. Tam yra sudarytas specialus komitetas. Kol kas šios pastangos yra nesėkmingos.

Buvusi Lietuvos Vyčių organizacijos padalinio Šiluvos Mergelės Marijos fondo pirmininkė garbės narė Elinor Sluzas ir dabartinis pirmininkas kun. Antanas Markus perskaitė pranešimą apie šio padalinio veiklą. Šiluvos Mergelės apsireiškimo 400 metų jubiliejus Čikagoje bus švenčiamas rugsėjo 14 d., sekmadienį, 10:30 val. r. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Šv. Mišias koncelebruos Jo emnencija kardinolas Francis George ir arkivyskupas S. Tamkevičius. Šioje ypatingoje šventėje dalyvauti ruošiasi įvairūs parapijų chorai. Po iškilmingų Mišių vyks procesija. O „Hilton“ (Oak Lawn, IL) viešbutyje, pokylių salėje 3 val. p. p. vyks pokylis. Auka – 45 dol. asmeniui. Bus išspausdintos šios šventės prisiminimo knygtės. Taip pat bus galima įsigyti sidabrinčius ir auksinius Šiluvos Marijos atvaizdo medalius. Kun. Markus pranešė, kad į Nekalto Prasidėjimo baziliką Washington, DC, Šiluvos Mergelės Marijos koplyčia (jei bus leidžiama), bus nusiųstos išgraviruotos žvakutės, kurios atstovaus visoms JAV lietuvių parapijoms (veikiančioms ir uždarytomis). Tos žvakutės bus padėtos ant altoriaus. Padalinys ir Vyčių organizacija paskirs 1,000 dol. gėlėms, kuriomis bus papuoštas altorius ir koplyčia. Paruošti lankstinukai apie Šiluvos istoriją ir Marijos apsireiškimą bus nusiųsti į baziliką išdalinti žmonėms.

Kun. A. Markus pranešė, kad balandžio 26 d., šeštadienį, seserų Kazimieriečių Motiniškuose namuose įvyks konferencija „Lietuvių katalikų sielovada JAV“. Šią konferenciją ruošia Lietuvos vyskupų konferencijos

išeivijos lietuvių katalikų sielovados delegatūra ir Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacija. Konferencijoje dalyvaus arkivyskupas S. Tamkevičius, prelatas E. Putrimas. Lietuvos Vyčių organizacijai atstovaus kun. A. Markus, seselė vienuolė Johanna Shainauskas bei kiti vietiniai vyčių nariai.

Kadangi Dayton 96-oji kuopa ruoš ir globos ateinantį 95-ąjį metinį visuotinį narių seimą/suvažiavimą, tad daug laiko buvo skirta šiam reikalui. Yra sudarytas suvažiavimo rengimo komitetas, kuriam ko-pirmininkauja kuopos pirmininkė Anne Louise Tucker ir Michael F. Petkus. Seimo atidarymo ir uždarymo šv. Mišios bus aukojamos Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Visomis liturginėmis apeigomis pasirūpins vad. prelatas dr. Juozas Anderlonis. Kitomis pareigomis yra pasiskirstyta pageidaujant suvažiavimui.

Yra nuspręsta, kad 95-as metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas/seimas įvyks 2008 m. liepos 31 d.–rugsėjo 3 d., „Holiday Inn“ viešbutyje – konferencijos centre, Fairborn, OH (Dayton priemiestyje). Registracijos kaina suaugusiam – 200 dol. (iki 2008 m. birželio 28 d., o po birželio 28 d. – 225 dol., jaunimo registracija (iki 18 m.) su vaikų maisto patiekalais – 99 dol., o su suaugusių patiekalais – 159 dol.)

Prieš seimą vyks visos dienos išvyka į Dayton miestą ir jo istorines vietas: Nacionalinį JAV aviacijos muziejų (didžiausią ir seniausią pasaulyje karinės aviacijos muziejų) ir Carillion istorinį parką (kur yra pirmasis pasaulio praktinis lėktuvas – 1905 m. Wright Flyer III). Vakare lauks vakarienė. Išvykos kaina – 45 dol. suaugusiam. Rengimasis suvažiavimui vyksta gerai, bus daug įdomių staigmenų. Seimo rengimo komitetas kviečia visus gausiai jame dalyvauti.

Buvusi „Pagalba Lietuvai“ valdybos pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė pareiškė nuoširdžią padėką visiems centro valdybos nariams ir draugams už gražius ir raminančius užuojautos žodžius mirus mamai, skambučius, atvirukus, gėlių puokštes, šv. Mišių aukas Romoje per Šv. Kazimiero gildiją, šv. Mišių aukas įvairiose bažnyčiose, jos brangios mamytės įamžinimą įvairiose draugijose, pinigines aukas „Pagalba Lietuvai“ bei atvykimą į mamos laidotuves. Jūsų išreikšta užuojauta niekuomet nebus užmiršta, sakė ji.

Kiti komitetų pirmininkai taip pat skaitė savo pranešimus. Toliau buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai ir nutarimai. Posėdis baigtas maldą, sukalbėta kun. A. Markaus. Šv. Mišias Šv. Kryžiaus bažnyčioje aukėjo parapijos administratorius kun. Antanas Markus. Mišių metu giedojo 96-osios kuopos vyčių chorėlis. Po Mišių visi susirinko parapijos salėje vakarienei ir maloniam pabendravimui.

Ateinantis centro valdybos posėdis numatytas 2008 m. liepos 30 d., per 95-ąjį metinį suvažiavimą, Dayton, Ohio.

LF pranešimas Pokalbis su kandidatu į LF – Narimantu Udriu

— Kada ir kaip pradėjote savo veiklą Lietuvių Fonde?

— Prieš porą metų Vytautas Petrulis, daugiametis LF įgaliotinis Detroit apylinkėje, man sako: „Udry, primk mano pareigas Lietuvių Fonde, aš pavargau.“ Petrulis prižadėjo, kad nereikės griovius kasti, tai ir sutikau. Netrukus žiūriu, kad aš — jau įgaliotinis. Tai taip ir pradėjau.

— Kodėl įstojote į Lietuvių Fondą?

— Todėl, kad šimtu procentų sutinku su Fondo pagrindiniu tikslu — finansiškai remti lietuvišką veiklą ir tuo pačiu lietuviybės išlaikymą Amerikoje. Fondo pradininkai tuo metu labai protingai numatė, jog patriotiškai ir labai dosniai lietuvių DP kartai neišsvengiamai išmirštant aukos lietuviškai veiklai stipriai sumažės. Todėl Fondo įkūrimas buvo būtinas norint tą veiklą išlaikyti.

— Kokia Jūsų profesinė patirtis?

— Daugiau nei 36 metus išdirbau JAV kariuomenėje „logistics“ srityje. Paskutinius 28 metus dirbau vadybininku (manager). Buvau atsakingas už daugiamilijoninius biudžetus, o man dirbo nemažai žmonių. Minėti tiksliai skaičius būtų ne kuklu, o aš kuklus.

— Kuo ta patirtis naudinga Lietuvių Fondui?

— Kadangi JAV kariuomenė nėra verslo nei pelno siekianti organizacija, svarbu sunkiai iškovotus biudžetinius pinigus gavus juos protingai išleisti. O tai artimai giminiuojasi su Fondo pelno paskirstymu paramos vertiems tikslams. Mano manymu, bent viena iš LF Tarybos pareigų yra nustatyti gaires, kokios rūšies projektai ir tikslai tos paramos yra verti.

— Kuo Jūsų patirtis naudinga lietuvių visuomenei?

— Dėl finansų, tai lygiai taip pat,

Narimantas Udrys

kaip ir Lietuvių Fondui. Taip pat, nors ir nekuklu, turiu prisipažinti, jog, kaip ir daugelis mūsų kartos žmonių, jau kokius 55 metus dalyvauju lietuviškoje veikloje Detroit. Su visuomenine veikla esu susipažinęs ir turiu šiek tiek patirties.

— Kodėl kandidatujete į Lietuvių Fondo tarybą?

— Ir vėl pora žmonių sako: „Udry, kandidatuo į Tarybą, reikia naujų veidų, gal kiek skirtingos galvosenos.“ Pagalvojau, jog galėčiau prisidėti ir padėti, susigundžiau ir sutikau. O tie gundytojai prižadėjo už mane balsuoti.

— Kaip vertinate LF veiklą dabar ir ko tikėtės iš Fondo ateityje?

— Fondo pradininkų ir tų dosnių aukotojų norai jau daugybę metų pildosi. Todėl Fondo veiklą vertinu labai gerai. Ateičiai gal reikėtų šiokių tokių pakeitimų, kad ir toliau viskas veiktų tobulai. Bet apie tuos reikalus, be abejo, bus kalbama per narių suvažiavimą.

Eugenijus Vilkas, gyvenantis **Valencia, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką laikraščiu paremti. Nuoširdžiai dėkojame.

Dr. Gabriel Misevic, gyvenantis **Kankakee, IL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

Rimas Česonis, gyvenantis **Webster, NY**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Labai ačiū.

Kristina Martinkus, gyvenanti **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 100 dol. auką. Esame labai dėkingi už Jūsų dosnumą.

Česlova Naumienė, gyvenanti **Livonia MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką laikraščiu paremti. Nuoširdžiai dėkojame.

PARDUODA

Parduodami 36 tomiai „Lietuvių Enciklopedijos“, išleistos 1959 m. Bostone. Kaina 500 dol. Parduodami ir atskiri tomiai. Tel. 773-585-9500

IŠNUOMOJA

Išnuomoju 2 butus 73st ir Kedzie Ave. Vieno miegamojo kaina \$550 ir dviejų miegamųjų kaina \$650. Sumoku už dujas ir vandenį. Tel. 773-254-4322.

JUOZAPĖLIS

Dokumentinė apysaka – apie meilę, kovą ir žūtį
bunkerių tamsoje

EUGENIJUS IGNATAVIČIUS

Nr. 16

Jie eidami susitinka su miškiniais. Įvyksta susišaudymas. Ap-sauga žūsta. „Miškiniai“ pasiima gyvą įkaitą – areštuotą ir gabenasi į savo bunkerį. Tardo, o „miškiniai“ juk gali naudoti bet kokias fizines ir smurto priemones, jiems negalioja jokie įstatymai. Žmonės dažnai šia versija patiki ir atvirai prisipažįsta. Paskui „miškinius“ užpuola MGB kariauna. Jie žūsta. Su visais prisipažinimo popieriais areštuotoji vėl patenka į emgėbistų rankas. Ši spec. priemonė buvo panaudota ir tardant Izabelę.

Šiaip ar taip, jos, kaip apygardos įgaliotinės, ten niekas neglostė. Ne-reikėtų stebėtis ir nusivylimo nuotai-komis, pateiktomis STIRNOS pasiaiškinimų rašiniuose, nes 1949 m. vilties ne itin daug būta ir Vyriausioje vadovybėje. Net pats DAU-MANTAS (Lukša) antrąkart iš Vakarų grįžęs į Lietuvą ir užsukęs pas seserį, kone raudodamas pasakė: „Nieko nesitikėjime iš Vakarų: esame palikti likimo valiai – vienu vieni!“

***

„Sausio 28 d. J. Kimšta (sutiktas Izabelės) susitiko su Rytų Lietuvos Karaliaus Mindaugo srities vadu A. Slučka-ŠARŪNU ir informavo jį apie pasitarimo su J. Žemaičiu rezultatus – jam pasiūlyta į BDPS ginkluotųjų pajėgų štabo viršininko, o J. Šibailai – Visuomeninės dalies viršininko postas.

Tačiau, netrukus ir Algimanto apygardoje prasidėjo neregėto masto MVD kariuomenės siautėjimas. Šimonių giria dvi savaites buvo apsup-ta. J. Kimštą (KALNIETĮ) lydėjusi ryšininkė I. Viliamaitė buvo suimta (...) ji nurodė čekistams seną partizanų negyvenamą bunkerį. Bijodamas išdavystės J. Kimštas nutarė pasitraukti iš slėptuvės, buvusios vos už trijų šimtų metrų nuo išduotosios. Rizika buvo didžiulė: 20 vyrų sulaukė kvapą sėdėjo požeminėje slėptuvėje, o aplink vaikščiojo MVD kareiviai. Nuo šilumos virš bunkerio nutirpdavo sniegas ir kasnakt, vos aprimus siau-timams, vyrai maišais nešdavo švie-žią sniegą ir pildavo ant bunkerio. Kai tik atsirado galimybė, partizanai bunkerį paliko“. (N. Gaškaitė „Žuvusiųjų prezidentas“ p. 174)

Šios N. Gaškaitės citatos paimtos iš J. Kimšto-ŽALGIRIO raporto po dviejų metų inkriminuojamų Izabelei nusikaltimų tyrimo. „(...) įvyko didelė medžioklė. Kitą dieną, t.y. 02.01, tą patį rajoną puolė didelės rusų kariuo-menės jėgos. Visas rajonas (miško dalis) buvo apsuptas siautėjančios kariuomenės dalinių ir tame apsupime buvo išlaikytas dvi savaites. Į mišką buvo atgabentos lauko virtuvės, dienomis kūrenosi laužai, o naktimis saugomi ir sekami visi kvartalai (...).

Man nuvykus pas MV ŠARŪNĄ ir pas jį išbuvus nuo 49.01.28 iki 49.03.06, neteko girdėti nei iš paties Šarūno, nei iš kitų MV pareigūnų bei partizanų, kad Stirna būtų išdavusi 'Birutkalnį' (vasaros stovyklą). Tiesa, tarp Šarūno ir Stirnos asmeninių intri-gų buvo, be to, iš M. įgaliotinės) pareigų Stirna buvo atleista tiesiog

kaip nereikalingas ir nebenaudingas padaras, dėl to Stirna labai pergyveno. Tačiau būtų labai sunku įtikėti tvirtinimui, kad Stirna būtų išdavusi 'Birutkalnį' vien asmeniško keršto sumetimais (...) 'Birutkalnį' išdavė ne Stirna, bet kažkas kitas 'Birutkalnio' išdavimu Stirna buvo apkaltinta tik jai išdavus Šarūno vasarinę ir 'Žalgirio' būrio nebegyvenamas slėptuves." (J. Kimšto Žygūno 1952.02.05 raštas Nr. 5, ibid. ap. 45, b.158 (107 t. 3)).

Nežinia, kas lėmė tolimesnę įvykių eigą – Izabelės patikimumas ar žavesys. (Tuo laiku kalėjė Vilniaus MGB pasakoja, jog jos grožio kerams neatsilaikė ir tardytojai, „kraustėsi iš proto"). Įtikinantys galėjo pasirodyti, nors ir šykštoki jos parodymai – nė vieno suimto ar Izabelės akistatos su kuo nors nebūta. Ryšininkės TULPĖS-Onos Grigaliūnaitės-Bartulienės, artimai bendradarbiavusios su Izabele, liudijimu, tardoma Izabelė neišdavusi, nors jos ryšius su mišku puikiai žinojo. Kadangi STIRNA – svarbi įgaliotinė ryšiams tarp Kęstučio, Prisikėlimo ir Algimanto apygardų, tarp partizanų ir ryšininkų turinti autoritetą, daug žinanti, o suimta beveik slapta – „v tiomnuju“, Algimanto apyg. štabo viršininko ŠARŪNO paleista žiemos atostogų ir keletui mėnesių iki pavasario palikta ramybėje. Apygyvendinta slapta, tik su KOSTANTO žinia, Strolio sodyboje Piengalių kaime, vienų viena. Per žiemą jos niekas nesiteiraus ir neieškos, o pats šeimininkas vargu ar turi ryšį su mišku ir greit negalės perduoti žinios apie suėmimą – argi reikia geresnio kandidato užverbavimui? O kas gali užtikrinti, kad ir pats šeimininkas, pas kurį buvo antrąkart pervežta Izabelė, nebuvo KGB agentas?

11. Paskutinis išbandymas

Vilniuje, MGB rūmuose, vasario 26 d. Izabelė perkeliama į vieną kameras su Jūros srities, Kęstučio apygardos ryšininke AUDRONE (Danute Šležaite) tikslu – sužinoti iš pastarosios daugiau naujų faktų.

„Susitikus ji man padavė ranką ir pasisakė savo vardą – Danutė. Į tai aš irgi atsakiau. Ji buvo labai patenkinta ir kalbėjo, kad dabar dviese bus linksmiau, nes vienai buvo nuobodu. Pokalbio pradžioj po keleto mano pateiktų klausimų, ji mane pavadino ŽUVĖDRA, tokiu būdu ir susipažinome.

AUDRONĖ pasakojo, kad ji areštuota 1948 m. gruodžio 10 d. Vieną dieną buvo laikoma Raseiniuose, o paskui išvežė į Kauną, iš ten – į Vilnių. Ji sakė, kad paskutinių metu dirbusi Kęstučio apygardoje. Žinojo, kad Kęstučio apygardos vadas VIDMANTAS, susiruošus važiuoti į Kauną, pakeliui buvo suimtas. (Tai netiesa, šis epizodas buvo sudėtingesnis – VIDMANTO lydimo dviejų saugų – partizanų PUTINO (V. Švelnio) ir ryšininko Kleopo Trumpaičio, pas vado žmoną laukė KGB pasala.

Bus daugiau.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarklys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

„Defibtech“ prezidentas G. Vaišnys popiežiui Benediktui XVI įteikė automatinį išorinį defibriliatorių.

Popiežiui buvo įteiktas defibriliatorius

JAV įsikūrusios įmonės „Defibtech“ prezidentas lietuvis Gintaras Vaišnys vasario 6 d., viešnagės Vatikane metu, asmeniškai popiežiui Benediktui XVI įteikė šios įmonės gaminamą prietaisą – automatinį išorinį defibriliatorių (automated external defibrillator (AED)). Lietuvos vadovaujama įmonė „Defibtech“ pirmąją automatinį defibriliatorių gamyboje. Šis prietaisas yra skirtas širdies ritmui atkurti pirmosios pagalbos metu.

„Defibtech“ prezidentas Vaišnys susitiko su popiežiumi audiencijos metu. Vaišnys papasakojo popiežiui apie defibriliatorių, o „Defibtech“ atstovas Italijoje, „Mortara“ įmonės prezidentas Fabio Rangoni paaiškino katalikų bažnyčios vadovui apie tai, kaip šis prietaisas gali atgaivinti žmogų. „Popiežius Benediktas buvo labai susidomėjęs ir iš karto suprato, kaip defibriliatorius gali išgelbėti gyvybę“, – teigė Vaišnys po susitikimo. Kiekvienais metais maždaug

400,000 amerikiečių miršta nuo staiga sustojus širdžiai.

Kasdien Vatikane apsilanko labai daug turistų, todėl, Vaišnio teigimu, turėti defibriliatorių vietose, kur paprastai būna susirinkę daug žmonių (aikštėse, bažnyčiose ir kitur), yra labai svarbu. Tyrimai rodo, jog suteikus pirmąją pagalbą (per pirmas 2 minutes) su defibriliatoriumi žmone, kuriems sustoja širdis, beveik 70 proc. atvejų tokie žmonės išgyvena. Jeigu defibriliacija uždelsiama daugiau nei 10 minučių, mažiau nei 5 proc. ligonių išgyvena.

„Defibtech“ įmonė 2007 metų Deloitte 2007 Technology Fast 500 programos buvo pripažinta greičiausiai augančia medicinos įrangos įmone. Pagrindinis šios įmonės tikslas: gaminti geros kokybės automatinius išorinius defibriliatorius už prieinamą kainą.

Parengta pagal
„Business Wire“ info.

Sukaktuvinė – 40-oji– mokytojų tobulinimosi kursų savaitė
tema „Pakalbėkim, parašykim...“

Dainavoje vyks 2008 m. birželio 22–29 dienomis.

Kursuose dalyvaus Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedros vedėja doc. **Meilutė Ramonienė** ir žinoma dainininkė **Veronika Povilionienė**.

Kursus rengia JAV LB Švietimo taryba.

Norintys vykti į mokytojų tobulinimosi kursus Dainavoje privalo užpildyti registracijos formą ir iki gegužės 1-os dienos kartu su 50 dol. negrąžinamu registracijos mokesčiu siųsti Kristinai Petraitienei adresu: 1425 Carleton Ave., Naperville, IL 60565. Užsiregistravę po gegužės 1-os dienos privalo pridėti 10 dol. pavėlavimo mokesį. Skambinti Kristinai Petraitienei tel.: (630) 290-4490 arba rašykite el. paštu: **Kriste007@hotmail.com**

DAR VIENAS „TĖVYNĖS“ LAIKRAŠČIO NUMERIS

Tai seniausias lietuvių neperiodinis leidinys pasaulyje

EDVARDAS ŠULAITIS

Neseniai „Draugo“ spaustuvėje Čikagoje buvo išspausdintas naujas laikraščio „Tėvynė“ numeris – pirmasis šiais metais. Tai gal nebūtų pažymėti vertas įvykis, jeigu ne faktai, jog šio laikraščio leidėjas – Susivienijimas lietuvių Amerikoje (SLA) yra seniausia lietuvių organizacija pasaulyje, o „Tėvynė“ turi garbės vadintis seniausiu lietuvių laikraščiu pasaulyje (eina su keliomis pertraukomis jau 106 metus).

Šis „Tėvynės“ numeris, kaip ir ankstesnieji, turi 12 puslapių. Čia ir SLA prezidento Kęstučio Miklo, ir redaktoriaus Edvardo Šulaičio pasisakymai (spausdinami lietuvių ir anglų kalba).

Vienas puslapis yra skirtas informacijai apie balsavimą į organizacijos vadovybės postus, kurie vyksta visą balandžio mėnesį.

Toliau rašoma apie SLA naujos kuopos sudarymą Niujorke ir jos atkūrimą Bostone.

Be kita ko, čia spausdinami redaktoriaus straipsniai apie A. Sabonį, čikagietį aviacijos specialistą Edmundą Jasiūną, kuris rado amžiną poilsį Kaune. Taip pat rašoma apie čikagietį poetą Algimantą Mackų, kurio vardu jo gimtinėje Pagėgiuose ruošiamasi pavadinti gimnaziją.

Anglų kalba pateikiama trumpesnių žinių apie giminingos organizacijos – Amerikos lietuvių tarybos veiklą Vašingtone. Anglų kalba ir rašiny iš „Palm Beach Post“ laikraščio apie SLA prezidentą K. Miklą. Lietuviškai yra rašoma apie fotomenininko Algimanto Kezio viešnagę Lietuvoje, kur jis palaidojo savo seserį vienuolę Aldoną.

Du puslapiai skirti Viliaus Žalpio istoriniam aprašymui (išspausdinta trečioji – paskutinė jo dalis) apie senuosius lietuvius Vašingtono valstijoje. Paskutiniame puslapyje surašytos net 42 pavardės tų žmonių, kurie naujai įstojo į SLA. Taip pat įdėta lentelė, rodanti, kiek kainuoja gyvybės apdrauda įvairiose amžiaus grupėse.

Gana didelė dalis šios organizacijos narių yra senųjų lietuvių emig-

rantų atžalos, kurios lietuviškai jau neskaito. Todėl dalis laikraščio ir yra spausdinama anglų kalba, kad jie galėtų suprasti čia spausdinamą medžiagą.

Tie, kurie domisi SLA (angliškai LAA) organizacija, gali rašyti į jos centrą – 307 W. 30th St. New York, N. Y. 10001. Tel. 212-563-2210.

**Įsteigtas 1896 metais
Pensilvanijoje**

„Tėvynė“ pradėta leisti 1896 m. Plymouth mieste, Pensilvanijoje, kur tuomet buvo lietuvių židynas. Laikraštis pasirodydavo kartą per mėnesį. Jo leidimas buvo sustabdytas 1902 m., bet po 5 metų (1907 m.) vėl buvo atgaivintas Pietų Bostone ir tais pačiais metais perkeltas į Niujorką, kur jis buvo savaitraščiu.

Pirmuoju redaktoriumi buvo J. Žilinskas, vėliau – A. Kaupas, T. Astramskas, V. Jokubynas, K. Vidikas, K. Račkauskas, J. Purvis, S. Vitaitis, K. Jurgelionis, P. Bajoras, M. Vasiliauskas. Tai senosios lietuvių kartos veikėjai, kai kurie turėję aukštas pareigas ir SLA organizacijoje, ir kituose lietuvių sambūriuose.

Atvykus taip vadinamiems „dypukams“, „Tėvynės“ redaktoriai buvo naujai į šį kraštą atvykusieji Antanas Sodaitis (nuo 1962 m.), vėliau juo ilgą laiką (nuo 1968 m.) buvo rašytojas ir žurnalistas Juozas Petrėnas. Po jo ilgokai laikraštį redagavo Lietuvoje mokslus baigęs ir prieš II pasaulinį karą į JAV atvykęs žurnalistas ir visuomenės veikėjas Jonas Valaitis. Po jo „Tėvynės“ redaktoriumi buvo pakviestas Vytautas Kasniūnas. Jo redagavimo metu „Tėvynės“ leidimas buvo sustabdytas. Po 4 metų leidyba vėl buvo atgaivinta ir dabar jį redaguoja Edvardas Šulaitis.

Tai tokia trumpa yra „Tėvynės“ leidimo istorija jo 106 metų gyvavimo laikotarpyje. Nepaisant, kad šis leidinys dabar išeina neperiodiškai, tačiau yra vienintelis dar gyvas laikraštis, įsteigtas pirmosios kartos ateivių. Beje, panašus į jį yra ir „Draugas“, kuris ateinančiais metais minės savo gyvavimo šimtmetį.

NUOTRAUKŲ KONKURSAS – „LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO ISTORIJA ARCHITEKTŪROJE“

Lietuvos užsienio reikalų ministerija skelbia nuotraukų konkursą „Lietuvos tūkstantmečio istorija architektūroje“ ir kviečia visus Lietuvos gyventojus ir užsienyje gyvenančius lietuvius pažvelgti į pastatus, pasakojančius Lietuvos istoriją, per fotoaparato objektyvą.

Daugeliui žinoma, kad Lietuva garsėja barokinio stiliaus bažnyčiomis, vienuolynų ansambliais ir dvarais, tačiau tai tik dalis mūsų istorijos, tik dalis Lietuvos architektūros peizažo. Kitų laikotarpių Lietuvos tikrovę, socialinį gyvenimą iliustruoja ne tik pilys, klasicizmo šedevrai, bet ir etnografiniai namai, savita visų Lietuvoje gyvenančių tautų architektūra, taip pat ir monumentalūs sovietinio realizmo ar šiuolaikiniai postmodernizmo statiniai.

Norinčius dalyvauti šiame konkurse maloniai prašome skaitmenines nuotraukas siųsti šiuo el. pašto adresu: **konkursas@urm.lt** iki š.m. rugsėjo 1 dienos. Prie kiekvienos nuotraukos prašome pridėti trumpą pastato aprašymą (architektūros stilius, istorinis momentas, kurį mena pastatas ir pan.) bei nurodyti nuotraukos autoriaus vardą pavardę ir miestą. Autoriai, siųsdami nuot-

raukas konkursui, suteikia teisę Užsienio reikalų ministerijai neatlygintinai naudoti nuotraukas (viešai rodyti bei viešai skelbti nuotraukų originalus ar jų kopijas) reprezentaciniais tikslais.

Internetinės svetainės **www.delfi.lt** ir **www.urm.lt** lankytojai galės balsuoti už labiausiai patinkančias nuotraukas ir išrinkti 12 geriausių, kuriomis bus iliustruotas 2009 metų Užsienio reikalų ministerijos reprezentaciniais tikslais leidžiamas kalendorius, kuris bus platinamas užsienyje. Geriausių nuotraukų autoriai bus apdovanoti Užsienio reikalų ministerijos įsteigtais prizais.

Tai – tęstinis ir jau ketvirtus metus Užsienio reikalų ministerijos organizuojamas konkursas, suteikiantis Lietuvos žmonėms galimybę patiems parodyti, kuo unikali yra mūsų šalis. Pirmajam nuotraukų konkursui „Tai, ką turime geriausio“ Lietuvos gyventojai atsiuntė daugiau nei 700 nuotraukų, 2006 metų konkursui „Lietuvos šventės“ sulaukėme daugiau nei 200 nuotraukų, o praeitų metų konkursui „Lietuvos miestai ir miesteliai“ buvo atsiųsta daugiau nei 700 nuotraukų.

„Draugo“ knygynėlyje

„Už laisvę, tėvynę ir tave“

Lietuvos populiariosios muzikos atlikėjai – Larisa Kalpokaitė, Ieva Stundžytė, Indrė Dirgėlaitė, Vladas Bagdonas, Gediminas Storpirštis, Vytautas V. Landsbergis ir kiti. Įrašant albumą dalyvavo aukščiausio lygio profesionalūs muzikantai.

Greta kompaktinės plokštelės yra knygelė, kurioje pateikiami dainų žodžiai ir natos, taigi sudaroma galimybė dainuoti patiems. Be to, papildomai patalpintos gražiausios partizaninės nuotraukos.

Skandžios patirties kupinos dainos ir netikėtas modernus jų atlikimas turėtų rasti kelią ir į žilagalvio laisvės kovų liudytojo, ir į šiuolaikinio jaunuolio širdis.

Projekto partneriai: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Ateitininkų federacija bei Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Idėjos autorius ir prodiuseris – Marius Jančius.

Kompaktinės plokštelės kaina – 19 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 9,25 proc. mokesį, užsiskaitant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 3 dol. Persiunčiant daugiau leidinių – už kiekvieną papildomą albumą – 2.5 dol. mokesčiai.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Regina Matonis, gyvenanti **Burbank, IL**, pratęsda metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščiui 50 dol. auką. Tariame nuoširdų aciū.

Kostas Norvila, gyvenantis **Brooklyn, NY**, pratęsė laikraščio prenumeratą ir kartu paaukojo „Draugui“ 50 dol. auką. Nuoširdžiai aciū.

Maria Stonikas, gyvenanti **Darien, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką laikraščiui išlaidoms sumažinti. Nuoširdus aciū.

Paul R. Sodeika, gyvenantis **Apple River, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Labai esame dėkingi.

Daina Siliūnas, gyvenanti **Lisle, IL**, pratęsė kasmetinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 60 dol. auką. Esame Jums nuoširdžiai dėkingi.

LIGOS ŽMONIŲ VARDAIS

2002 metais iš tarptautinio ligų sąrašo išbrauktas H.Eppinger vardas. Šis mokslininkas Dachau atliko dehidratacijos (vandens netekimo) eksperimentus su žmonėmis. Galbūt Eppinger pavardės jūs niekada nebuvote girdėję, tačiau neabejotinai galėtumėte išvardyti bent kelias žmonių pavardėmis vadinamas ligas, pavyzdžiui, Dauno sindromas, Parkinsono liga ir t.t.

Kas yra medicininiai eponimai?

Kai kurios ligos vadinamos jas atradusių gydytojų arba pirmųjų ta liga sirgusių žmonių vardais. Porą tokių pavyzdžių jau paminėjau, kurį nors jų galėsite pasakyti kokiam nors gudročiui, išsigidusiam patikrinti jūsų eponimų žinias. Kadangi šiuos pavadinimus atmintin „kala“ visos gydytojų kartos, išbraukti jas iš pavadinimų sąrašo ganėtina sudėtinga. Pamėginkite vietoj pavadinimo „Parkinsono liga“ įsiminti „lėtinė neurodegeneracinė dopamino stokos liga“.

Iš kartos į kartą

Žmogui būdingas noras įamžinti savo vardą. Tam tikra kategorija žmonių įamžina savo buvimą ant parko suoliukų, sienų, tvorų, medžių. Kiti perka pažymėjimus, kad tik jų vardu būtų pavadinta kokia mažytė žvaigždėlė neaprepiamoje galaktikoje, dar kiti sunkiai dirba, pasiekia profesionalumo aukštumų ir tik tuomet, pastebėję tai, ko kiti nematė, turi galimybę įamžinti savo pavardes. Beje, tikrai ne visada tokį ligos pavadinimą sukuria patys mokslininkai. Jų straipsniuose paprastai rašomas mokslinis ligos pavadinimas, o eponimai atsiranda kur kas vėliau, pagerbiant atradėjus. „Romantiškų“ ligos pavadinimo istoriją beveik nėra. Tiesa, eponimai puiki terpė mitams tarpti. Antai vis pasigirsta kalbų, kad didžiai gerbiamas J. Parkinsonas pats sirgo šia liga, o iš tikrųjų jis mirė nuo miokardo infarkto.

Prisiminti ar pamiršti?

Deja, gyvenimas ne visada toks, kokį norėtume jį matyti. Kartkartėmis gyvenimas pameta sunkiai išsprendžiamų klausimų, kaip antai — prisiminti ar pamiršti? Eponimų atveju tuo užsiima etikos žinovai. Viena vertus, atradimai iš tikrųjų stulbinami ir mokslininkai tikrai sunkiai ir daug dirbo, kad tie atradimai būtų padaryti, kita vertus, kai kurie mokslininkų darbą dirbę gydytojai peržengė moralės ribas. Vargu ar kuris mūsų didžiai gerbtume gydytoją, žinodami, kad jis — žudikas. Prisiminti ar pamiršti? Štai keli

pavyzdžiai.

H. Eppinger buvo laikomas vienu garbingiausių nacių gydytojų. Eppinger atliko mokslinius tyrimus su žmonėmis, jis girdė Dachau koncentracijos lageryje esančius čigonus jūros vandeniui ir stebėjo, kelintą dieną šie žmonės mirs. Eppinger stebėjimais, žmonės dažniausiai mirdavo po 6–12 dienų. Užrašuose pažymima, kad trokšdami gauti bent lašą vandens, kalintieji laizė net kameros duris. 1946 m. Eppinger nusižudė. Julius Hallervorden, neurologas, dalyvavęs fašistinėje veikloje. Jis atliko tyrimus su bemaž 700 eutanazijos aukų smegenimis. Gydytojas pripažino, kad pats asmeniškai dalyvavo nužudant daugiau kaip 60 vaikų ir paauglių Brandenburgo psichiatrijos įstaigoje 1940 metų spalio 28 dieną. „Aš tiriui smegenis ir man nesvarbu, koku būdu jos atkeliauja į mano laboratoriją“, — sakė J. Hallervorden.

Hugo Spatz, vokiečių psichiatras, kartu su J. Hallervorden dalyvavo nacistinėje veikloje, tyrė eutanazijos aukų smegenis.

Murad Jussuf Bey Ibrahim, pediatras, specializavosi naujagimių virškinamosios sistemos sutrikimų bei vaikų centrinės nervų sistemos sutrikimų srityje. Dalyvavo nacistinėje eutanazijos programoje žudant ligotus ir protiškai atsilikusius vaikus vertinant juos kaip „nevertus gyventi“. Šiandien jo vardas išbrauktas iš Jena vaikų klinikos pavadinimo.

Hans Conrad Julius Reiter, vokiečių bakteriologas ir higienistas, į nacių partiją įstojo 1932 metais. Jis buvo uolus rasiškos sterilizacijos ir eutanazijos šalininkas. Antrojo pasaulinio karo metais jis atliko vidurių šiltinės bandymus su koncentracijos stovyklų kaliniams, kurių metu žuvo puse šimto žmonių.

Hans Joachim Scherer, vokiečių neurologas, dalyvavo nacių eutanazijos projekte. Tiesiogiai dalyvavo tariant daugiau kaip 300 lenkų ir vokiečių vaikų, nužudytų kaip „nevertų gyventi“ Lobeno psichiatrijos klinikoje.

Friedrich Wegener, patologas, priklausė nacių partijai. Tvirtų įrodymų nėra, tačiau manoma, kad jis susijęs su žmonių kankinimais Lotz gete. Tai buvo pirmasis likviduotas getas, jame iš 250,000 kalinių išgyveno tik 1,000. Po karo gydytojas buvo suimtas, apkaltintas karo nusikaltimais, vėliau išteisintas nesurinkus pakankamai įrodymų.

Mokslininkai — nacistinio aukos

Galbūt susidarė įspūdis, kad tik nacistinį judėjimą rėmė gydytojai turėjo pakankamas sąlygas savo darbams atlikti ir tik jie padarė atitinkamus atradimus. Tai nėra tiesa.

A † A

ALGIUI DULKSNIUI

mirus, kartu liūdime ir širdingai užjaučiame žmoną DANUTĘ, dukrą AUDRĄ MURDOCK ir vyrą BILL su vaikais JUSTINE ir DUNCAN, dukrą DAINĄ JAKOFSKY su vyru BOB.

*Rūta Bražytė Ricci
Audra Ricci Holdorf
Eric Holdorf*

Savo mylimos sesers

A † A BIRUTĖS

netekus, mielam BERNARDUI JUŠKUI ir jo artimiesiems gilų užuojautą reiškia

Danguolė ir Aleksas Vitkai

Pasauliui žinoma daug puikių mokslininkų, kentėjusių nuo nacistinio režimo vardų.

Abraham Buschke, žydų kilmės vokiečių dermatologas. Pagrindinės specializacijos sritys: sifilis ir gonorėja. Kartu su šeima buvo įkalintas koncentracijos stovykloje Čekoslovakijoje, kur ir mirė 1943 metais. Simon van Creveld, pediatras kartu su Von Gierke aprašė I tipo gliukogenozę. 1938 metais tapo Amsterdamo universiteto profesoriumi, dalyvavo įkuriant pirmąjį hemofilijos institutą. 1941 metais kartu su šeima įkalintas nacių koncentracijos stovykloje. Pasakojama, kad jis parodė nepaprastą drąsą koncentracijos stovykloje gydydamas vaikus. Paskelbė apie 500 mokslinių straipsnių. Aprašė įgimtą Ellis-van Creveld sindromą (liliputiškumo forma).

Lucja Frey-Gottesman, lenkų neurologė. Ji buvo pirmoji Europos akademijai priklausiusi neurologė moteris. Jos vyras teisininkas buvo nužudytas, o ji pati įkalinta Lvovo gete, kur dirbo vidaus ligų gydytoja geto ligoninėje. Tačiau 1942 metais naciai išžudė visus pacientus bei personalą, o ligoninę sugriovė.

Literatūriniai herojai

Ne visada žmogaus vardas ligos pavadinime žymi patį atradėją, kartais pasitarnauja net pasaulinė literatūros klasika. Dalis personažų gali būti tiesiog ligos prototipais. Pavyz-

džiui, ar teko girdėti Alisos stebuklų šalyje sindromą? Tai psichopatologinis sindromas, pasireiškiantis iškreiptu paciento erdvės, laiko ir kūno suvokimu. Ligonis jaučia, kad pakito viso kūno ar jo dalių forma ir dydis, atsiranda regimosios haliucinacijos, lengvumo ir pakilimo į orą jausmas, laiko sampratos sutrikimas. Dalis ligonių ir jų šeimos narių yra sirgę migrena.

Miunchauzeno sindromas — psichikos sutrikimas, kuriuo sergantis žmogus simuliuoja skirtingas ligas ir dalijasi išgalvotais negalavimais, kad atkreiptų į save dėmesį.

Peter Pen sindromas — tai plačiai paplitęs terminas, vartojamas psichologiniam reiškiniui — pernelyg užsitęsusiai berniukų vaikystei — apibūdinti. Kitais žodžiais tariant, tai „išišaknijusio“ berniuko infantilizmo sindromas. Kas įdomiausia, mergaitėms šis sindromas nebūdingas.

Medicinoje priskaičiuojamos kelios dešimtys tūkstančių eponimų, visų jų prisiminti tiesiog neįmanoma. Egzistuoja specialūs žodynai, kuriuos atsivertus galima rasti ne tik mokslinį vienos ar kitos ligos pavadinimą, bet ir trumpą tos ligos aprašymą. Taigi, susidomėję kokios ligos pavadinimu, galite nedelsdami išsiaiškinti visą esmę. O aš jums linkiu ligų pavadinimus girdėti tik atsitiktinai.

Parengė

Viktorija Matulevičienė
„Sveikas žmogus“

Margumynai

„Titanikas“ galėjo nuskęsti ne dėl susidūrimo su ledkalniu

„Titanikas“ nuskendo ne dėl susidūrimo su ledkalniu, o dėl jo statybai naudotų nekokybiškų medžiagų. Taip teigia mokslininkai, išleidę knygą apie garsiąją tragediją. Tyrinėtojai sakosi atradę duomenų, kad prieš 96 metus nuskendusį laivą pradžiai pasirinktos nekokybiškos kniedės korpusui sutvirtinti ir nepatyrę kniedytojai, praneša „The New York Times“.

Faktą apie naudotas netinkamas metalines vinėles du mokslininkai atrado laivo statybos kompanijos archyvuose. Jie praneša, kad statybose naudotas mirtinas mišinys: žemos kokybės kniedės ir milžiniškos ambicijos. Statytojai vienu metu siekė pasiūlyti keleiviams tris didžiausius pasaulyje laivus. Be legendinio „Titaniko“ statyti dar du dideli garlaiviai — „Olympic“ ir „Britannic“.

Kiekvienam iš didžiųjų laivų reikėjo 3 mln. metalinių vinelių, kurios buvo naudojamos tarsi klėjai konstrukcijai sutvirtinti. Teigiama, kad nuo smūgio jos iššoko ir tai leido tonoms ledo ir vandens užtvindyti laivą.

„Laivo modelis buvo kritikuotinas“, — sako Jenifer Hooper McCarty, vienas iš autorių, studijavusių archyvus. Ištyrus metalą, naudotą „Titanikui“ ir kitiems to laikmečio lai-

vams, legendinio garlaivio statybai pasirinktos medžiagos buvo prastesnės. Kompanija pristigo ir patyrusių kniedytojų, rodo archyvai.

Laivų statybos kompanija tai neigia. Kai kurie istorikai sako, kad ši versija sujungia argumentus ir paaiškina, kodėl nelaimė buvo toks tragiška.

LRT

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆„Seklyčioje” šį trečiadienį, balandžio 30 d. 2 val. p.p. tradicinių popiečių metu kalbės Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto mokslinė darbuotoja ir VDU dėstytoja dr. Dalia Kuizininė. Ji yra atvykusi į PLB Lituaniistikos katedrą stažotis bei rinkti medžiagą monografijai apie visuomenininką, kalbininką Stasį Barzduką. Popietės metu daktarė pasidalins šios viešnagės ir darbo išpūdžiais. Visi kviečiami dalyvauti.

◆Šiluva – Marijos iššūkis mums. Pokalbių ciklas apie Mariją Ateitininkų namuose – antradieniais, gegužės 6 ir 20 dienomis. Marijos apsišaukimo prasmė Lietuvai ir mums. Ką daryti, kad Marija neverktų. Pokalbius ves kun. Kęstutis Trimakas. Visi kviečiami. Įėjimas nemokamas. Pradžią 9:30 val. r. Ryto pašnekesiai baigsis šv. Mišiomis apie 12 val. p. p. Informaciją teikia Vida Maleiškienė tel.: 630-257-8087.

◆Kaip ir praeitais metais, Ziono lietuvių liuteronų parapija ir vaikų darželis „Spindulėlis”, 9000 S. Me-nard Ave., Oak Lawn, IL 60453, organizuoja vasaros stovyklą 5–12 metų vaikams. Stovykla, kuri veiks penkias dienas per savaitę nuo 8 val. r. iki 6 val. v., pradės veikti nuo birželio 9 d. Dėl sąlygų ir kainų prašome skambinti tel.: 708-422-1433. Kviečiame atsakingus paauglius, kurie nori įgyti bendruomenei naudingo darbo valandų (Community service hours), dirbti savanoriais vasaros stovykloje. Prašome tėvus skambinti į raštinę, kad suderintume sąlygas.

◆Moterų klubas „Alatėja” gegužės pradžioje tradiciškai organizuoja suaukotų daiktų išpardavimą, kurio metu surinktas lėšas skirs labdarai. Jeigu norėtumėte prisidėti savo daiktais, prašome kreiptis į mus, ir mes juos paimsime. Taip pat planuojame surengti talką ir padėti sutvarkyti sodybos ar namų aplinką žmogui, kuris pats dėl ligos ar amžiaus to negali padaryti. Jeigu jums reikalinga tokia pagalba, prašome kreiptis tel. 708-205-8742 arba rašyti el. pašto adresu: moteruklubas@alateja.us

IŠ ARTI IR TOLI...

◆2008 „Art Attack”, Lietuvių menininkų paroda Gintaro vasarvietėje, 15860 Lakeshore Rd., Union Pier, MI 49129. Atidarymas su vaišėmis, penktadienį, gegužės 2 d., nuo 7 val. v. iki 10 val. v. Michigan laiku (EST). Dalyvaus Taiyda Chiapetta – vitražai ir gamtos menas, Otilija Kasparaitis – juvelyrė, Aldona Kaminskas – gintaro darbai, Aušrinė Kerr – odos darbai, Algimantas Kezys – ir Eugenijus Krukovskis („Michigan ežeras: vanduo ir smėlis” serija) – fotografija, Laura Lapinskas – keramika, Raimundas ir Raminta Lapšys – kristalo menas, Marius Narbutaitis – metalo skulptūra, Daina Rudaitis – tapyba ant šilko ir Jerry Strub – tapyba. Paroda tęsis šeštadienį nuo 11 val. r. iki 6 val. v. ir sekmadienį nuo 12 val. r. iki 4 val. p.p. (EST laiku. Papildoma informacija: Gintaras ir Kristina Karaičiai, (tel. 269-469-3298) arba Aušrinė Karaitis (tel. 708-369-1737; ausrin5@gmail.com

◆Šiluvos Marijos Apsireiškimo 400 metų jubiliejus Los Angeles bus švenčiamas š. m. gegužės 4 d., sekmadienį, 3:30 val. p.p. Our Lady of the Angels katedroje, 555 Temple St. Los Angeles. Pagrindinis šv. Mišių celebrantas – Kauno metropolitas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Po Mišių iškilminga vakarienė Šv. Kazimiero parapijos salėje. Informaciją teikia Marytė Newsom tel.: 310-553-2836 ir Šv. Kazimiero parapijos raštinė tel.: 323-664-4660.

◆Dievo Apvaizdos parapijos Kultūriniam centre ypatinga dovana mamoms. Motinos dienos savaitgalį – paroda „Šypsena mamai” ir susitikimas su dailininke Giedra Mažrimiene vyks šeštadienį, gegužės 10 d., 7 val. v. Rengia Detroito Ateitininkai sendraugiai. Paroda tęsis sekmadienį, gegužės 11 d., 11:30 val. r. Bus Motinos dienos pietūs su menine programa. Rengia Krikščioniškos tarnybos komitetas. Bilietus įsigyti pas Izabelę Korsakienę sekmadieniais po šv. Mišių, tel. 248-926-9114, arba rašyti: izabelek@yahoo.com

Š.m. balandžio 25 d., penktadienį, LR generaliniame konsulate Čikagoje Kauno miesto Santakos garbės ženklų buvo apdovanota JAV pilietė Maxine Adlersfluegel už nuoširdžią ir geranorišką pagalbą Lietuvai. Ją apdovanoti pristatė Kauno Jono Jablonskio gimnazijos direktorius Vytautas Gylys, Veršvų vidurinės mokyklos vadovas Vygantas Gudėnas, pedagogė Rasa Misevičiūtė-Gudžiuvienė bei fondas „Vaiko tėviškės namai”. M. Adlersfluegel yra gimusi neturtingoje daugiavaikėje šeimoje, į mokslus ją išleido kaimynystėje gyvenęs lietuvis kunigas. O dabar ši kukli moteris, tarsi gražindama kunigo gimtinei savotišką gerumo skolą, jau ne vieną dešimtmetį globoja Lietuvos našlaičius. Be to, ji organizuoja Lietuvos ir JAV moksleivių ir studentų mainus, vykdo misionierišką veiklą, padeda surengti Lietuvos atstovų mokymo Missouri valstijos universitetuose programas.

Apdovanojimą įteikęs LR gen. konsulas Arvydas Daunoravičius padėkojo M. Adlersfluegel už jos pagalbą ir meilę Lietuvai.

„Draugo” info
Ramūno Astrausko nuotr.

**Lietuvių Fondo 45-as metinis narių suvažiavimas
įvyks 2008 m. gegužės 3 d., šeštadienį.**
Registracija nuo 8:30 val. r. iki 10 val. r.
Darbo posėdžio pradžia 9:30 val. r.
Kviečiame visus LF narius atvykti į Pasaulio lietuvių
centro didžiąją salę. LF adresas: 14911 127th Street,
Lemont, IL 60439; tel.: 630-257-1616.

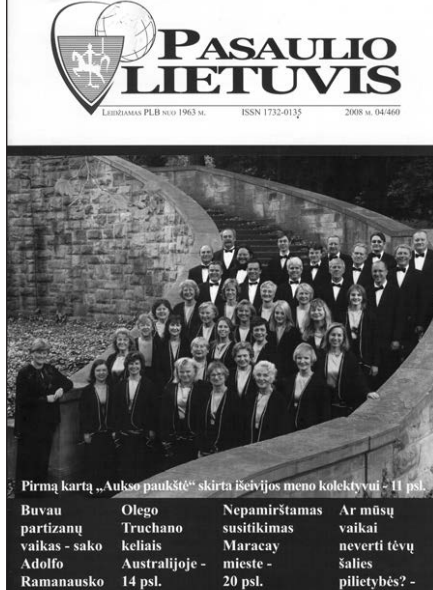
Spaudos apžvalga

Pirmajame 2008 m. balandžio mėn. žurnalo „Pasaulio lietuvis” viršelyje Cleveland Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choro „Exultate” nuotrauka. Ir ne be reikalo. Mat šio choro vadovei Ritai Čyvaitei-Kliorienei įteikta 2007-ųjų metų išeivijos „Aukso paukštė”. Tai gražus apdovanojimas, o pati choro vadovė tikrai jo nusipelnė. Skyrelyje „Jungtinėse Amerikos valstijose” skaitytojai galės perskaityti pokalbį su šio choro vadove.

Kaip žurnalo redaktorė savo vedamajame rašo šio numerio didelę dalį sudaro žinios apie pasaulio lietuvių jaunimo renginius. Redaktorė džiaugiasi, kad PLB turi gražaus jaunimo, kuris vis daugiau skelbiasi apie save ir šiame žurnale. Apie Venesuelos jaunimo veiklą galite pasiskaityti Sauliaus Simonavičiaus straipsnyje, o Juan Ignacio Fourment-Kalvelis rašo apie XI Pietų Amerikos Lietuvių jaunimo suvažiavimą, Petras Vaičiūnas dalijasi savo išpūdžiais iš šio suvažiavimo.

Kitas žurnale nagrinėjamas klausimas – dviguba pilietybė. Šiuo klausimu žurnalo puslapiuose pasisako LR Seimo ir PLB komisijos pirmininkė Laima Mogelienė. Patalpintos vaikų nuotraukos virš kurių klausimas – „Argi mūsų vaikai neverti savo tėvų šalies pilietybės?”

Šio numerio viešnia – Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė. Tai Lietuvos partizanų vado, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio gynybos pajėgų vado Adolfo Ramanausko-Vanago dukra, kuri sutiko atsakyti į redakcijos klausimus.

PASAULIO LIETUVIS
Lietuviai PLB nuo 1963 m. ISSN 1732-0133 2008 m. 04/060

Pirmą kartą „Aukso paukštė” skirta išeivijos meno kolektyvui - 11 psl.
Buvau Olego Nepamirštamas Ar mūsų
partizanų Truchano susitikimas vaikai
vaikas - sako kelias Maracay neverti tėvų
Adolfo Australijoje - mieste - šalies
Ramanausko 14 psl. 20 psl. pilietybės? -
dukra - 4 psl. 22 psl.

Skaitytojai galės sužinoti, kaip vyko Pietų Amerikos lietuvių bendruomenių ir draugijų vadovų suvažiavimas, ką nagrinėjo į mokytojų konferenciją susirinkę JAV LB lituanistinių mokyklų mokytojai, kaip praėjo Čiurlionio galerijos 50-mečiui skirta paroda, sukvietausi 65 dailininkų ne tik iš JAV, bet ir iš Airijos, Izraelio, Kanados.

Žurnale pristatoma ir skaitytojų kūryba. Balandžio mėn. numeryje tęsiamas Ritos Žemaitytės De Iuliis pasakojimas apie Pumpėnų amerikonas.

Žurnalą galima užsiprenumeruoti. Kaina – 40 dol. Čekius siųsti: Elena Skalčius (Pasaulio lietuvis), 119 Sheridan Court East, Waukegan, IL 60085.

Paruošė L. A.

The First Surge PARODA / EXHIBITION
PIRMOJI BANGA
On the Occasion of Europe Day

Lietuvos Respublikos ambasada Washington, DC ir Georgetown University Lauinger Library ruošia parodą „Pirmoji banga” apie pirmuosius lietuvius emigrantus į Ameriką XIX a. pabaigoje XX pradžioje. Paroda veiks nuo gegužės 1 d. iki gegužės 30 d. nuo 8 val. r. iki 11 val. v. Georgetown University Lauinger Library, Pierce Reading Room, 37th ir N Streets, NW, Washington, DC 20057.